

ΤΕΙ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΑΡΗΣ ΜΗΛΙΩΝΗΣ
(ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ)

ΗΛΙΑΣ Α. ΤΣΑΚΑΛΗΣ
Α.Μ. 5078

ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙ 1999

ΤΕΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΟΥ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ *ΗΛΙΑ ΤΣΑΚΑΛΗ* (Α.Μ.: 5078)

ΕΙΔΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ
ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 1999

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Διάρθρωση παρούσας πτυχιακής εργασίας)

ΜΕΡΟΣ Α' : ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ.

1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΜΟΡΦΗ Α.Ε.
2. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΕΩΣ.
3. ΤΑ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΗΣ Α.Ε.
4. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ Α.Ε.
5. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ – ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΣΦΟΡΩΝ.
6. ΙΔΡΥΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ.
7. ΜΕΤΟΧΕΣ .
8. ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ Α.Ε. – ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΤΗΣΙΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.
9. Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ.

ΜΕΡΟΣ Β' : ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.

1. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.
2. ΤΡΟΠΟΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.
3. ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.
4. ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.

ΜΕΡΟΣ Γ' : ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ – ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ – ΛΥΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.

1. ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ.
2. Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ Α.Ε.
3. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ: ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ.
4. ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ Α.Ε.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εξέλιξη του οικονομικού βίου , η οποία επέφερε τη διεύρυνση των συναλλαγών και την ανάπτυξη των αγορών , καθώς επίσης και η τεχνολογική πρόοδος δημιούργησαν την μεγάλη σύγχρονη επιχείρηση η οποία για τη χρηματοδότηση της παραγωγικής της διαδικασίας , έχει ανάγκη από την συγκέντρωση κεφαλαίων σημαντικού ύψους . Έτσι αναπτύχθηκε ο θεσμός της Α.Ε. του οποίου την ανάπτυξη υπαγόρευσαν βασικά : α) Η ανάγκη συγκεντρώσεως κεφαλαίων σημαντικού ύψους , β) η ανάγκη διασποράς και περιορισμού του κινδύνου που προέρχεται από την συγκέντρωση αυτών των κεφαλαίων , γ) η ανάγκη να μεταβιβάζεται με ευχέρεια η ιδιότητα του μετόχου , ώστε αυτός να μπορεί να δεσμεύει και να αποδεσμεύει τα κεφάλαιά του από μια συγκεκριμένη δραστηριότητα .

Με βάση τις τρεις αυτές βασικές αρχές που υπαγόρευαν την ανάπτυξη του θεσμού των Α.Ε. , στην παρούσα πτυχική εργασία εξαντλούνται όλα τα βασικά ειδικά θέματα φορολογίας κυρίως των Α.Ε. από την ίδρυση μέχρι και την διάλυση μιας Α.Ε.

Για τον λόγο αυτό αλλά και για την καλύτερη παρουσίαση , κρίθηκε σκόπιμο η παρούσα εργασία να διαρθρωθεί σε τρία μέρη . Στο πρώτο μέρος εξετάζονται όλα εκείνα τα ζητήματα που αφορούν τη σύσταση και λειτουργία μιας Α.Ε. . Στο δεύτερο μέρος εξετάζονται όλες οι νόμιμες περιπτώσεις μεταβολής του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε. . Τέλος στο τρίτο μέρος εξετάζεται η διάθεση των κερδών της , τα αποθεματικά , καθώς και η λύση της Α.Ε. όταν αυτή ολοκληρώσει τον κύκλο ζωής της .

Τέλος σε αυτό το σύντομο εισαγωγικό , θα ήθελα να ευχαριστήσω τον εισηγητή της παρούσας εργασίας , Καθηγητή Εφαρμογών κ. Άρη Μηλιώνη , ο οποίος συνέβαλλε με αποφασιστικό τρόπο στην επιτυχημένη διακπεραίωσή της , προτείνοντάς μου επιλεγμένη βιβλιογραφία αλλά και διορθώνοντάς τις όποιες τυχόν παραλείψεις και λάθη μου .

ΜΕΡΟΣ Α΄:

ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΜΟΡΦΗ Α.Ε.

Τα κύρια χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων που έχουν μορφή Α.Ε. είναι:

1. Η καθαρή περιουσία (ίδιο κεφάλαιο) της επιχείρησης διαχωρίζεται σε μετοχικό κεφάλαιο και σε μη μετοχικό κεφάλαιο (αποθεματικά, διαφορές υπέρ το άρτιο, ποσά προοριζόμενα για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, κέρδη εις νέο κ.λ.π.).
2. Φορείς του κεφαλαίου των Α.Ε. είναι οι κάτοχοι των τίτλων μετοχών (μέτοχοι) οι οποίοι διατηρούν ενοχικό και όχι εμπράγματο δικαίωμα επί της περιουσίας της Α.Ε. Οι μέτοχοι δεν έχουν τα δικαιώματα εταίρου προσωπικής εταιρείας και πολλές φορές δεν έχουν τη συνείδηση επιχειρηματία αλλά μάλλον του κεφαλαιούχου επενδυτή.
3. Η ιδιότητα του μετόχου μεταβιβάζεται με τη μεταβίβαση του τίτλου της μετοχής.
4. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις κάθε μετόχου εξαρτώνται από το ύψος της κεφαλαιακής του συμμετοχής, γι' αυτό η Α.Ε. χαρακτηρίζεται ως κεφαλαιουχική ή κεφαλαιακή εταιρεία και όχι ως προσωπική.
5. Η Α.Ε. αποτελεί νομικό πρόσωπο του οποίου τα δικαιώματα και υποχρεώσεις απορρέουν από το νόμο και από το καταστατικό.
6. Κατά ρητή διάταξη του νόμου έχει την εμπορική ιδιότητα έστω και αν το αντικείμενο των εργασιών της δεν είναι εμπορικές πράξεις.
7. Η οικονομική ευθύνη των μετόχων έναντι των τρίτων περιορίζεται μέχρι το ποσό συμμετοχής τους στη διαμόρφωση του κεφαλαίου της Α.Ε.

Το νομικό πλαίσιο που διέπει τις Α.Ε. στη χώρα μας άργησε να διαμορφωθεί. Για σειρά ετών ο θεσμός των Α.Ε. ρυθμιζόταν εντελώς ανεπαρκώς από ολιγάριθμα άρθρα του εμπορικού κώδικα. Τελευταίες

ριζικές τροποποιήσεις και συμπληρώσεις έγιναν με τα Π.Δ.409/1986 και 498/1987 με τα οποία προσαρμόσθηκε η περί Α.Ε. νομοθεσία μας προς τις διατάξεις των Ε.Ο.Κ. 1^η,2^η,3^η,4^η,6^η και 7^η. Υπάρχει διοικητική κωδικοποίηση που καταρτίσθηκε με τη φροντίδα του Υπουργείου Εμπορίου (Φεβρουάριος 1988), η οποία όμως σε ορισμένα σημεία , έχει τροποποιηθεί στο μεταξύ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΕΩΣ

Στο κεφάλαιο αυτό θα εξετάσουμε τη σημασία που παρουσιάζει η επιλογή του κατάλληλου τύπου εταιρικής οργανώσεως.

Σε ορισμένες περιπτώσεις η νομοθεσία περιορίζει τη δυνατότητα επιλογής του νομικού τύπου. Έτσι για τη δημιουργία ασφαλιστικής επιχειρήσεως ή Τράπεζας ή εταιρείας επενδύσεων – χαρτοφυλακίου απαιτείται από το νόμο η μορφή της Α.Ε.

Στις περιπτώσεις όπου η επιλογή είναι δυνατή, πρέπει να σταθμίζονται τα καταρχήν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κάθε τύπου. Στη συνέχεια παραθέτουμε συγκριτικό πίνακα των τριών μορφών επιχειρησιακής συγκροτήσεως ,ως προς το σημείο αυτό.

Είναι φανερό ότι όσο ευρύτερος είναι ο οικονομικός χώρος μέσα στον οποίο πρόκειται να δράσει ορισμένη επιχείρηση, τόσο η επιτυχώς συντονισμένη συλλογική επιχειρηματική προσπάθεια μπορεί να έχει ευμενέστερα αποτελέσματα ,για τους φορείς των παραγωγικών μέσων και για το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο ,σε σύγκριση με την ατομική επιχειρηματική προσπάθεια .

Η επιχειρησιακή συγκρότηση με τη μορφή Α.Ε παρέχει μεγαλύτερη ευχέρεια συγκεντρώσεως κεφαλαίων ,έναντι της ατομικής επιχειρήσεως , ενώ υστερεί όσον αφορά στην ταχύτητα λήψης αποφάσεων. Θα ήταν δυνατό να αμφισβητηθεί αν ο βαθμός ταχύτητας λήψης αποφάσεων είναι αποφασιστικό κριτήριο πλεονεκτικής θέσεως της ατομικής επιχειρήσεως έναντι της Α.Ε. με τις σύγχρονες συνθήκες οικονομικής προόδου και τεχνικής.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΑΤΟ- ΜΙΚΗ ΕΠΙ- ΧΕΙ- ΡΗΣΗ	Ο.Ε.	Α.Ε.
1. Ευχέρεια συστάσεως	+ΜΕ	+ΜΕ	+ΜΕ
2. Κόστος οργανώσεως	+ΜΙ	+ΜΙ	-ΜΕ
3. Ευχέρεια ελέγχου από τον επιχειρηματία κεφαλαιούχο ή τη Διοίκηση της επιχείρησης	+ΜΕ	+ΜΕ	-ΜΙ
4. Μυστικότητα εργασιών	+ΜΕ	+ΜΕ	-ΜΙ
5. Έκταση ευθύνης	-ΑΠ	-ΑΠ	+ΠΕ
6. Βαθμός κυβερνητικής παρεμβάσεως	+ΜΙ	+ΜΙ	-ΜΕ
7. Ευχέρεια εξευρέσεως κεφαλαίων	-ΜΙ	-ΜΙ	+ΜΕ
8. Πιστοληπτική ικανότητα ως συνάρτηση της εκτάσεως ευθύνης των φορέων του κεφαλαίου	+ΜΕ	+ΜΕ	-Α
9. Ευχέρεια εξευρέσεως μακροπρόθεσμου κεφαλαίου	-ΜΙ	-ΜΙ	+ΜΕ
10. Αίσθημα ατομικού συμφέροντος	+ΑΠ	+ΣΟ	-Α

Επεξήγηση συντομογραφιών :

- + : Θετικό στοιχείο , συγκριτικό πλεονέκτημα .
- : Αρνητικό στοιχείο , συγκριτικό μειονέκτημα .
- ΜΕ : Συγκριτικά με τις άλλες μορφές «Μεγάλη» .
- ΜΙ : Συγκριτικά με τις άλλες μορφές «Μικρή» .
- Α : Ανύπαρκτη όταν πρόκειται για μεγάλες Α.Ε. με μεγάλη διασπορά Μετοχών.
- ΠΕ : Περιορισμένη.
- ΑΠ : Απεριόριστη .
- ΣΟ : Σοβαρό .

Εξάλλου κριτήριο επιτυχίας δεν αποτελεί η ταχύτητα λήψεως αποφάσεως αλλά η ταχύτητα λήψεως σωστής αποφάσεως , όπως ακριβώς δεν είναι η απλή πώληση που χαρακτηρίζει την επιτυχία αλλά η αποτελεσματική πώληση. Έτσι θα ήταν δυνατό να τεθεί ως κριτήριο και να καταλογισθεί ως πλεονέκτημα ή μειονέκτημα της μιας ή της άλλης μορφής επιχειρησιακής συγκροτήσεως , ατομικής ή εταιρικής , η ευχέρεια που διαθέτει κάθε μορφή για λήψη ορθής αλλά και σχετικά γρήγορης αποφάσεως.

Πρέπει να τονίσουμε ότι τα συγκριτικά πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα που εκθέσαμε δεν αποβλέπουν να προσδιορίσουν κατά τρόπο άκαμπτο ποιος τύπος συγκροτήσεως των επιχειρήσεων είναι ο ενδεικνυόμενος . Στο θέμα αυτό θα ήταν πιο σωστό να λεχθεί ότι ο τύπος που θα επιλεγεί ως καταλληλότερος εξαρτάται από τις κατά περίπτωση συνθήκες της χρηματοδοτήσεως , της αγοράς , του θεσμικού πλαισίου , φορολογικών σκοπιμοτήτων κ.λ.π. Η παράθεση γενικών κανόνων ή παραδοχών αποσκοπεί στο να τονίσει απλώς ορισμένες καταρχήν ισχύουσες συνθήκες και ιδιομορφίες..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΑ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΗΣ Α.Ε.

Η σύσταση της Α.Ε. αναλαμβάνεται από ορισμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τους ιδρυτές, που παίρνουν την πρωτοβουλία για την εκπλήρωση όλων των τυπικών διαδικασιών που απαιτούνται ώστε η εταιρία να αποκτήσει νομική προσωπικότητα. Ο αριθμός των ιδρυτών δεν μπορεί να είναι κατώτερος από δύο.

Συστατικό έγγραφο της εταιρείας είναι το καταστατικό της, το οποίο πρέπει να περιβληθεί τον τύπο δημοσίου εγγράφου (συμβολαιογραφικό τύπο). Το καταστατικό πρέπει να περιέχει διατάξεις:

- Για την εταιρική επωνυμία και το σκοπό της εταιρείας. Η επωνυμία λαμβάνεται από το είδος της επιχειρήσεως που ασκείται, μπορεί να περιέχει ονοματεπώνυμο ιδρυτή ή άλλου φυσικού προσώπου ή επωνυμία εμπορικής εταιρείας και πρέπει να περιέχει τις λέξεις « Ανώνυμη Εταιρεία ».
- Για την έδρα της εταιρείας που πρέπει να είναι δήμος ή κοινότητα της Ελληνικής Επικράτειας.
- Για τη διάρκεια της εταιρείας.
- Για το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου και τον τρόπο καταβολής του.
- Για το είδος των μετοχών, τον αριθμό, την ονομαστική αξία τους και την έκδοσή τους.
- Για τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας, αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών.
- Για τη μετατροπή των ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες ή αντίστροφα.
- Για τη σύγκλιση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) της εταιρείας.
- Για τη συγκρότηση, τις λειτουργίες και τις αρμοδιότητες των Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων.
- Για τους ελεγκτές.
- Για τα δικαιώματα των μετόχων.
- Για τον ισολογισμό και την διάθεση των κερδών.
- Για την λύση της εταιρείας και την εκκαθάριση της περιουσίας της.

Το καταστατικό πρέπει επίσης να αναφέρει:

1. Τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό ή στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων έχει υπογραφεί το καταστατικό αυτό.
2. Το συνολικό ποσό , τουλάχιστο κατά προσέγγιση, όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας και βαρύνουν αυτή.

Για να ολοκληρωθεί η σύσταση της εταιρείας απαιτείται ακόμη :

1. Ο Υπουργός Εμπορίου να προκαλέσει την απόφαση για τη σύσταση της εταιρείας και την έγκριση του καταστατικού της , εφόσον τούτο έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
2. Η απόφαση για τη σύσταση της εταιρείας και το καταστατικό να περιβληθούν στους τύπους δημοσιότητας που ο νόμος ορίζει .

Η εταιρεία κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση :

1. Αν δεν έχουν τηρηθεί οι διατάξεις ως προς την εταιρική επωνυμία και το σκοπό της εταιρείας ,ως προς την καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου, ως προς την απόφαση της συστάσεως και την έγκριση του καταστατικού και ως προς το οριζόμενο προς το νόμο ύψος του μετοχικού κεφαλαίου .
2. Αν ο σκοπός είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη.
3. Αν ο αριθμός των ιδρυτών είναι κατώτερος από δύο .
4. Αν όταν υπογράφηκε η εταιρική σύμβαση όλοι οι ιδρυτές δεν είχαν ικανότητα για δικαιοπραξία .

Επίσης η άδεια της Διοικήσεως ανακαλείται σε ορισμένες περιπτώσεις , όπως π.χ. :

1. Εφόσον η αξία του ενεργητικού έπειτα από την αφαίρεση των υποχρεώσεων προς τρίτους γίνει μικρότερη του 1/10 του μετοχικού κεφαλαίου.
2. Εφόσον δεν υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Εμπορίου οι ισολογισμοί τριών ετών .
3. Αν μετά 15χρόνια από την ισχύ του Ν .4237/1962 δεν προσαρμόσθηκε το ΜΚ ώστε να ανέλθει στο κατώτατο όριο που ορίζεται από το νόμο .

Μετά τη σύσταση της Α.Ε. σύμφωνα με το νόμο ,αρχίζει η λειτουργία της την οποία διασφαλίζουν τα όργανα της εταιρείας .Αυτά είναι :

1. Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων (ΓΣ) .
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο .
3. Οι Ελεγκτές .

A. Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων . Είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση. Οι αποφάσεις της υποχρεώνουν και τους απόντες ή διαφωνούντες μετόχους . Η Γενική Συνέλευση μπορεί να είναι τακτική ή έκτακτη. Όταν πρόκειται να αποφασίσει τροποποιήσεις του καταστατικού καλείται καταστατική.

Η Γ.Σ. καλείται ,συγκροτείται σε σώμα με απαρτία ,λειτουργεί και αποφασίζει σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του καταστατικού.

Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των νόμιμα παρισταμένων σε αυτήν μετόχων , εφόσον φυσικά υπάρχει η προβλεπόμενη απαρτία . Οι μέτοχοι ψηφίζουν ως κάτοχοι μετοχών ,εφόσον φυσικά υπάρχει η προβλεπόμενη απαρτία .

Η ΓΣ συγκαλείται μια φορά τó χρόνο και για μέσα σε έξι μήνες από το τέλος της οικονομικής χρήσεως ,για να εγκρίνει τον ισολογισμό ,την διανομή κερδών και να αποφασίσει για την απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του Δ.Σ . και των ελεγκτών .Αυτή είναι η ετήσια τακτική συνέλευση .

Εκτάκτως η ΓΣ καλείται :

- Αν το ΔΣ κρίνει ότι συντρέχει λόγος .
- Αν το ζητήσουν οι τακτικοί ελεγκτές .
- Αν το ζητήσουν οι μέτοχοι που εκπροσωπούν το 5% του μετοχικού κεφαλαίου .
- Αν η καθαρή περιουσία της Α.Ε. γίνει μικρότερη από το ½ του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, οπότε συγκαλείται η ΓΣ της εταιρείας με το ερώτημα λύσεως της εταιρείας .

B. Το Διοικητικό Συμβούλιο . Το Δ.Σ .εκλέγεται από τη Γ.Σ ., λειτουργεί και παίρνει αποφάσεις κατά πλειοψηφία προσώπων. Τα μέλη του που είναι τουλάχιστον , τρία δεν είναι απαραίτητο να έχουν την ιδιότητα του μετόχου εκτός αν αυτό προβλέπεται από το καταστατικό . Η θητεία των μελών του ΔΣ δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των έξι ετών και οι σύμβουλοι ,κατά τη λήξη της θητείας τους , είναι πάντοτε επανεκλέξιμοι. Το καταστατικό μπορεί να καθορίζει την τμηματική ανανέωση των μελών του ΔΣ , π.χ. για ένα εννεαμελές ΔΣ μπορεί να καθορισθεί ότι κάθε χρόνο θα εκλέγονται τρία μέλη του ΔΣ με τριετή θητεία στη θέση τριών εξερχομένων . Τα εξερχόμενα μέλη έχουν δυνατότητα επανεκλογής .

Το ΔΣ συνέρχεται τουλάχιστον μια φορά το μήνα και έχει αρμοδιότητα να αποφασίζει για κάθε πράξη σχετική με τη διοίκηση της εταιρείας.

ας , τη διαχείριση της εταιρικής περιουσίας και την επιδίωξη του εταιρικού σκοπού .

Επειδή το ΔΣ είναι όργανο που ενεργεί συλλογικά , για λόγους μεγαλύτερης ευελιξίας κατά τη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων είναι δυνατό , εφόσον υπάρχει σχετική καταστατική διάταξη , να εκχωρεί όλες σχεδόν τις αρμοδιότητές του σε ένα σύμβουλο , τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, ο οποίος για την ενάσκησή τους είναι υπόλογος απέναντι στο ΔΣ . Επίσης μπορεί να εκχωρούνται περιορισμένες ειδικές αρμοδιότητες σε ένα σύμβουλο , τον Εντεταλμένο Σύμβουλο .

Τα συστήματα με τα οποία πραγματοποιείται η εκλογή των μελών του ΔΣ από την ΓΣ , είναι δύο :

- Το σύστημα του αριθμού των μετοχών (statutory voting) , σύμφωνα με το οποίο κάθε μέτοχος έχει τόσες ψήφους όσες μετοχές κατέχει . Κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα μιας ψήφου που καλύπτει το σύνολο των μελών του ΔΣ το οποίο προκρίνει ο κάτοχός της . Συνεπώς ένας μέτοχος που κατέχει το 50% των ψήφων που Παρίστανται στη ΓΣ πλέον μία ακόμη ψήφο ,εκλέγει ολόκληρο το ΔΣ .
- Το αθροιστικό σύστημα ψηφοφορίας (cumulative voting) κατά το οποίο ο μέτοχος που κατέχει τις περισσότερες μετοχές μπορεί να εκλέξει μόνο την πλειοψηφία των μελών του ΔΣ , οπότε σε αυτό θα εκπροσωπηθεί και η μειοψηφία .

Γ. Οι τακτικοί Ελεγκτές . Η ΓΣ δεν μπορεί να αποφασίσει έγκυρα για την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας αν προηγουμένως αυτές δεν ελεγχθούν από τους κατά νόμο τακτικούς ελεγκτές οι οποίοι εκλέγονται από την ΓΣ .

Εταιρείες οι οποίες υπερβαίνουν αριθμητικά όρια των δύο από τα παρακάτω τρία κριτήρια :

A) σύνολο ενεργητικού 400.000.000 δρχ .

B) καθαρός κύκλος εργασιών (ετήσιος) 800.000.000 δρχ.

Γ) μέσος όρος προσωπικού που απασχολήθηκε κατά τη διάρκεια της χρήσεως 50 άτομα , είναι υποχρεωμένες να εκλέγουν τους ελεγκτές τους ,ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό , από τα μέλη του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών .

Από Ορκωτούς ελεγκτές ελέγχονται επίσης οι εταιρείες που οι μετοχές τους είναι διαπραγματεύσιμες στο Χρηματιστήριο .

Οι Α.Ε. για τις οποίες δεν προβλέπεται έλεγχος από Ορκωτό Ελεγκτή ,είναι υποχρεωμένες να εκλέξουν , κατά την τακτική γενική συνέλευση , δύο τουλάχιστον τακτικούς και ισάριθμους αναπληρωματικούς ελεγκτές

που πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 30ο έτος της ηλικίας τους και κατά προτίμηση να είναι από πενταετίας διπλωματούχοι ανωτάτης οικονομικής σχολής .

Οι ελεγκτές οφείλουν να παρακολουθούν , κατά τη διάρκεια της χρήσεως , την λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της εταιρείας , έχοντας το δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση κάθε σχετικού εγγράφου βιβλίου ή πρακτικών . Στο τέλος της χρήσεως είναι υποχρεωμένοι αφού ελέγξουν τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις , να υποβάλλουν προς την τακτική έκτακτη ΓΣ έκθεση με τα πορίσματα των ελέγχων τους .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ Α.Ε.

Η σημασία που έχουν στη σύγχρονη οικονομική ζωή οι Α.Ε. σε συνδυασμό με την περιορισμένη ευθύνη των μετόχων επιβάλλουν να υπάρχει όσο το μεγαλύτερο δυνατό περισσότερη διαφάνεια ως προς τη δραστηριότητα και την εξελικτική τους πορεία . Θα πρέπει δηλαδή κάθε ενδιαφερόμενος (μέτοχος της μειοψηφίας , πιστωτής , επενδυτής , χρηματοδότης κ.λ.π.) να μπορεί έγκαιρα να πληροφορηθεί ορισμένα βασικά γεγονότα ή εξελίξεις που συνδέονται με τη ζωή της Α.Ε. για την οποία ενδιαφέρεται .

Η διαφάνεια διασφαλίζεται με τη δημοσιότητα , δηλαδή τη γνωστοποίηση στους ενδιαφερόμενους , ορισμένων πράξεων και στοιχείων που ορίζονται από το νόμο (άρθρο 7^α, Ν . 2190) . Συγκεκριμένα υποβάλλονται σε δημοσιότητα :

- Οι αποφάσεις της Διοικήσεως για τη σύσταση της εταιρείας , καθώς και το καταστατικό που εγκρίθηκε .
- Οι αποφάσεις της Διοικήσεως για την έγκριση της τροποποίησης του καταστατικού , καθώς και ολόκληρο το νέο κείμενο του καταστατικού μαζί με τις τροποποιήσεις που έγιναν .
- Ο διορισμός και η παύση των προσώπων που :
 - ασκούν την διαχείριση της εταιρείας ,
 - έχουν την εξουσία να την εκπροσωπούν ,
 - είναι αρμόδιοι για τον τακτικό της έλεγχο .

- Η απόφαση ανακλήσεως της άδειας συστάσεως και της εγκρίσεως του καταστατικού της εταιρείας .
- Κάθε απόφαση για αύξηση ή μείωση του μετοχικού κεφαλαίου .
- Το πρακτικό του ΔΣ με το οποίο πιστοποιείται η καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου κατά τη σύσταση της εταιρείας καθώς και μετά από κάθε αύξησή του .
- Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (ισολογισμός , λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσεως πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων ,προσάρτημα) και οι σχετικές εκθέσεις του ΔΣ και των Ελεγκτών
- Η εξαμηνιαία λογιστική κατάσταση που είναι υποχρεωμένες να συντάσσουν οι εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο , καθώς και οι μηνιαίες λογιστικές καταστάσεις των Τραπεζών .

- Η λύση της εταιρείας .
- Η δικαστική απόφαση που κηρύσσει άκυρη την εταιρεία. .
- Ο διορισμός και η αντικατάσταση των εκκαθαριστών .
- Οι ισολογισμοί της εκκαθαρίσεως καθώς και ο τελικός ισολογισμός .
- Η διαγραφή της εταιρείας από το μητρώο Α.Ε.
- Κάθε πράξη ή στοιχείο που η δημοσιότητά του επιβάλλεται από άλλες διατάξεις , όπως π.χ. οι εκθέσεις της επιτροπής που προβλέπει ο νόμος για την αποτίμηση των εισφορών σε είδος .

Η δημοσιότητα πραγματοποιείται :

- Με την καταχώρηση των πράξεων και στοιχείων ,που υπόκεινται σε δημοσιότητα , στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών .
- Με την δημοσίευση στο τεύχος Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, ανακοινώσεως για την καταχώρηση στο Μητρώο Α.Ε. των σχετικών πράξεων και στοιχείων.

Σε ορισμένες περιπτώσεις ,όπως π.χ. για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις εκτός από το προσάρτημα ,αντί της παραπάνω ανακοινώσεως επιβάλλεται η δημοσίευση στο σύνολό τους , καθώς και πρόσθετη δημοσίευση σε πολιτικές και οικονομικές εφημερίδες .

Το Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών τηρείται από την υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορίου της Νομαρχίας όπου έχει την έδρα της η εταιρεία .Ειδικά για τις Τράπεζες , τις ανώνυμες ασφαλιστικές εταιρείες , τις εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και αμοιβαίων κεφαλαίων καθώς και τις εταιρείες που οι μετοχές τους είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών , το Μητρώο τη-

ρείται στην αρμόδια κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορίου. Το Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών αποτελείται από :

- Το βιβλίο μητρώου ανωνύμων εταιρειών ,
- τη μερίδα κάθε εταιρείας ,
- το φάκελο της εταιρείας ,
- και το ευρετήριο των εταιρειών .

Στο βιβλίο Μητρώου καταχωρείται με χρονολογική σειρά η επωνυμία κάθε εταιρείας . Από την καταχώρηση αυτή η εταιρεία παίρνει τον αριθμό μητρώου της ο οποίος είναι ο μοναδικός και χαρακτηριστικός της εταιρείας .

Στη μερίδα της εταιρείας καταχωρούνται οι πράξεις και τα στοιχεία που υποβάλλονται σε δημοσιότητα καθώς και κάθε άλλο στοιχείο που υποβάλλεται στο Υπουργείο Εμπορίου για την άσκηση του κρατικού ελέγχου .

Στο φάκελο της εταιρείας τηρούνται όλα τα έγγραφα που καταχωρίζονται στη μερίδα της . Οι φάκελοι καθώς και οι μερίδες ταξιθετούνται με βάση τον αριθμό μητρώου της εταιρείας .

Στο φάκελο αναγράφεται με αλφαβητική σειρά η επωνυμία κάθε εταιρείας και ο αριθμός μητρώου της , ώστε να μπορούν να αναζητηθούν η μερίδα και ο φάκελος μιας εταιρείας της οποίας είναι γνωστή η επωνυμία .

Κάθε ενδιαφερόμενος τρίτος μπορεί , έπειτα από αίτησή του , να λάβει αντίγραφο , επικυρωμένο ή όχι , οποιασδήποτε πράξεως ή στοιχείου που υποβάλλεται σε δημοσιότητα , εφόσον καταβάλλεται διοικητικό κόστος .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ – ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

Επειδή ο νομοθέτης θεωρεί το μετοχικό κεφάλαιο το βασικότερο στοιχείο για την ύπαρξη της ανώνυμης εταιρείας , έχει ρυθμίσει με λεπτομέρεια όλα τα σχετικά με την ύπαρξη ενός ελάχιστου κεφαλαίου τόσο κατά τη σύσταση όσο και κατά τη λειτουργία της επιχείρησης .

Ελάχιστο Μετοχικό Κεφάλαιο κατά τη Σύσταση .

Κατά τη σύσταση της ανώνυμης εταιρείας , το μετοχικό κεφάλαιο θα πρέπει να ανέρχεται σε δρχ. 10.000.000 τουλάχιστον .Αυτό το ελάχιστο ποσόν κεφαλαίου θα πρέπει να είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά τη σύσταση της εταιρείας .

Την καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου υποχρεούται να πιστοποιήσει μέσα σε ένα δίμηνο από τη σύσταση (ή από κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου) το Διοικητικό Συμβούλιο , ενώ στο ίδιο χρονικό διάστημα υποχρεούται ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου να καταθέσει στη Διεύθυνση Εμπορίου της αρμόδιας Νομαρχίας αντίγραφο του πρακτικού της συνεδριάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου που πιστοποίησε την καταβολή του καλυμμένου κεφαλαίου .

Τμηματική καταβολή του Μετοχικού Κεφαλαίου .

Επιτρέπεται από τη νομοθεσία η τμηματική καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου με τους πιο κάτω όμως περιορισμούς :

- το οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο θα πρέπει να καταβληθεί μέσα σε μια δεκαετία .
- το καταβεβλημένο κατά τη σύσταση κεφάλαιο , θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε δρχ . 10.000.000 ,
- το της αξίας της κάθε μετοχής που έχει καταβληθεί δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το $\frac{1}{4}$ της ονομαστικής αξίας και των 25 δρχ .
- το αποθεματικό από την υπέρ το άρτιο έκδοση των μετοχών , δεν υπόκειται σε τμηματική καταβολή αλλά καταβάλλεται εφάπαξ μαζί με την πρώτη δόση ,
- οι μετοχές μέχρι την πλήρη εξόφλησή τους πρέπει να είναι ονομαστικές,
- σε περίπτωση εξοφλήσεως των μετοχών που δεν έχουν εξοφληθεί πλήρως , ο παλαιός ιδιοκτήτης ευθύνεται μαζί με το νέο ιδιοκτήτη τους , για το οφειλόμενο τμήμα της αξίας της μετοχής (η ευθύνη αυτή παύει να υφίσταται μετά την πάροδο διετίας από την ημερομηνία που έγινε η σχετική εγγραφή μεταβίβασης της κυριότητας στο βιβλίο μετόχων) ,
- σε κάθε άλλο έγγραφο , διαφήμιση ή δημοσίευμα της εταιρείας , πριν από τη δημοσίευση της προσκλήσεως για την καταβολή της τελευταίας δόσεως .

Σε περίπτωση που μια δόση γίνει ληξιπρόθεσμη αλλά δεν καταβληθεί για κάποιες των μετοχών το ποσό που τους αναλογούν , μέσα σε ένα τρίμηνο από την ημερομηνία που η δόση έγινε ληξιπρόθεσμη , οι μετοχές αυτές ακυρώνονται αυτοδίκαια . Η εταιρεία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από τη λήξη του τριμήνου να προχωρήσει σε πώληση νέων μετοχών , ίσου αριθμού με αυτές που ακυρώθηκαν στο Χρηματιστήριο . Η πώληση γίνεται για λογαριασμό του οφειλέτη μετόχου , στον οποίο και καταβάλλεται το ποσό που απομένει μετά την αφαίρεση όλων των εξόδων και της οφειλόμενης δόσεως ! Ο οφειλέτης μέτοχος , όμως ευθύνεται για τη ζημιά που ενδέχεται να προκύψει από την εκποίηση .

Εάν η διάθεση των μετοχών αποτύχει , επαναλαμβάνεται μέσα σε 15 μέρες , από την πρώτη αποτυχημένη προσπάθεια . Εάν και η δεύτερη προσπάθεια διαθέσεως των μετοχών αποτύχει τότε η εταιρεία υποχρεούται να προβεί σε μείωση του μετοχικού της κεφαλαίου , κατά την αξία των μετοχών που δεν πωλήθηκαν . Η πράξη της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου , δεν απαλλάσσει τον οφειλέτη μέτοχο από τις οφειλές του προς την εταιρεία .

Αντικείμενα Εισφορών στο Μετοχικό Κεφάλαιο που Κεφάλαιο που καλύφθηκε

Οποιοδήποτε στοιχείο του ενεργητικού που μπορεί να αποτιμηθεί σε χρήμα , επιτρέπεται να αποτελέσει αντικείμενο εισφοράς έναντι του καλυμμένου κεφαλαίου , με εξαίρεση την εισφορά εργασίας .

Σε περίπτωση εισφορών σε είδος , η αποτίμησή της αξίας αυτών γίνεται από ειδική επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 9 του Ν. 2190/1920 . Αυτή αποτελείται από ένα ή δύο δημόσιους υπαλλήλους , πτυχιούχους Ανωτάτης Σχολής , με τριετή προϋπηρεσία στο Δημόσιο , από ένα ή δύο Ορκωτούς Ελεγκτές , μέλη του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών και έναν εκπρόσωπο του κατά περίπτωση αρμόδιου Επιμελητηρίου . Σε ορισμένες περιπτώσεις , στην τριμελή επιτροπή η συμμετοχή του Ορκωτού Ελεγκτή είναι υποχρεωτική .

Η έκθεση της επιτροπής πρέπει να περιέχει την περιγραφή κάθε εισφοράς , τις μεθόδους αποτιμήσεως που εφαρμόστηκαν και να πιστοποιεί αν οι αξίες που προκύπτουν από την εφαρμογή των μεθόδων αποτιμήσεως αντιστοιχούν στον αριθμό και στην ονομαστική αξία των μετοχών που θα εκδοθούν έναντι των εισφορών αυτών , ή σε περίπτωση που δεν είναι γνωστή η ονομαστική τους αξία ,στη λογιστική τους αξία αφού ληφθεί υπόψη και η διαφορά πάνω από το άρτιο που είναι πιθανό να προκύψει από την έκδοση των μετοχών . Για τη συγκρότηση αυτής της επιτροπής απαιτείται παράβολο από το Δημόσιο Ταμείο .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΙΔΡΥΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

Οι ιδρυτικοί τίτλοι χωρίζονται στους κοινούς και στους εξαιρετικούς .

Κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι

Οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι χορηγούνται στους ιδρυτές της εταιρείας ως ανταμοιβή για τις υπηρεσίες που πρόσφεραν για την σύσταση της εταιρείας . Οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι δεν έχουν ονομαστική και δεν παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής ούτε στη διοίκηση της εταιρείας , ούτε στο τελικό προϊόν εκκαθαρίσεως . Ακόμα ο αριθμός τους δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από το 10% του αριθμού των μετοχών που εκδίδονται .

Οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι παρέχουν αποκλειστικά το δικαίωμα απολήψεως το πολύ του 25% των καθαρών κερδών που απομένουν μετά την αφαίρεση της κρατήσεως για τακτικό αποθεματικό και του πρώτου μερίσματος .

Η εταιρεία δικαιούται να εξαγοράσει τους κοινούς ιδρυτικούς τίτλους μετά τη πάροδο δεκαετίας από την έκδοσή τους και να τους ακυρώσει . Το ποσό εξαγοράς , που πρέπει να ορίζεται στο καταστατικό , δεν μπορεί να είναι για όλους τους ιδρυτικούς τίτλους μαζί , μεγαλύτερο από το ποσό που προκύπτει εάν το μέσο ετήσιο μέρισμα της τελευταίας κεφαλαιοποιηθεί με 25% .

Εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι

Οι εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι χορηγούνται σε αντάλλαγμα εισφοράς σε είδος η οποία , είτε δεν είναι δεκτική αποτιμήσεως σε χρήμα , είτε οι εισφέροντες σε αυτή δεν επιθυμούν να αποκτήσουν την ιδιότητα του μετόχου , είτε οι λοιποί μέτοχοι δεν τους θέλουν στην εταιρεία .

Στο καταστατικό επιτρέπεται να προσδιορίζεται ελεύθερα το ποσοστό συμμετοχής των εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων στα κέρδη της εταιρείας

καθώς και οι όροι της εξαγοράς τους . Η διάρκειά τους όμως δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη διάρκεια της χρησιμοποίησης του αντικειμένου εισφοράς .

Η εξακρίβωση της υπάρξεως αυτών των εισφορών σε είδος για τις οποίες εκδόθηκαν οι εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι , γίνεται από την επιτροπή του άρθρου 9 του Ν . 2190/1920 .

Φορολογική αντιμετώπιση των Μερισμάτων των Ιδρυτικών Τίτλων

Από φορολογική πλευρά τα ποσά που καταβάλλει η εταιρεία για την εξαγορά των ιδρυτικών τίτλων αυτής , καθώς και οι τόκοι που καταβάλλει στους κατόχους ιδρυτικών τίτλων της , εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα εφόσον , δεν προέρχονται από τα κέρδη της . Σ' αυτήν την περίπτωση η ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία οφείλει να παρακρατήσει φόρο με συντελεστή :

- 35% εφόσον οι μετοχές της ανώνυμης εταιρείας είναι είτε εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών είτε ονομαστικές ,
- 40% εφόσον οι μετοχές της εταιρείας είναι ανώνυμες μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο ,
- 40% εφόσον οι μετοχές της εταιρείας είναι μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο και στην έναρξη της διαχειριστικής περιόδου (χρήσεως) ο αριθμός των ανωνύμων μετοχών είναι ίσος ή μεγαλύτερος του 50% του συνόλου των μετοχών .

Με την παρακράτηση του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου για τα εισοδήματα αυτά . Ο φόρος πρέπει να παρακρατηθεί κατά την καταβολή ή εγγραφή των τόκων σε πίστωση του δικαιούχου και να αποδοθεί στην αρμόδια ΔΥΟ μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου από την παρακράτηση μήνα .

Από λογιστική πλευρά , το ποσό των τόκων των ιδρυτικών τίτλων που δεν προέρχονται από τα κέρδη της εταιρείας θα καταλογιστεί στη χρέωση ενός δευτεροβάθμιου του λογαριασμού « 65 . Τόκοι και συναφή έξοδα » .

Σε περίπτωση όμως που τα ποσά που καταβάλλονται προέρχονται από τα κέρδη που έχουν φορολογηθεί στο όνομα της εταιρείας , θεωρούνται ως εισόδημα από κινητές αξίες και δεν υφίστανται παρακράτηση φόρου επειδή ήδη έχουν φορολογηθεί στο όνομα του νομικού προσώπου .

Όσον αφορά τα τέλη χαρτοσήμου και εισφορά υπέρ ΟΓΑ , τα εισοδήματα απαλλάσσονται αυτών των επιβαρύνσεων .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΜΕΤΟΧΕΣ

Το μετοχικό κεφάλαιο κάθε ανώνυμης εταιρείας ενσωματώνεται σε τίτλους ελεύθερα μεταβιβάσιμους οι οποίοι ονομάζονται μετοχές. Απόκτηση μιας μετοχής δίνει στον ιδιοκτήτη της την ιδιότητα του μετόχου, από την οποία απορρέουν όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις έναντι αυτού και της εταιρείας. Τα κυριότερα δικαιώματα του μετόχου είναι τα εξής :

- δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη ,
- δικαίωμα συμμετοχής στο τελικό προϊόν εκκαθαρίσεως ,
- δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη γενική συνέλευση της εταιρείας .

Όλα τα πιο πάνω δικαιώματα ασκούνται από το μέτοχο με βάση το ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν τις μετοχές του.

Οι μετοχές μπορεί να έχουν να εκδοθεί , είτε ως ονομαστικές (οπότε αναγράφεται στον τίτλο της μετοχής τα πλήρη στοιχεία του μετόχου) , είτε ως ανώνυμες (στον κομιστή) . Επιπλέον επιτρέπεται να τεθούν κατά την έκδοση κάποια προνόμια υπέρ κάποιων μετοχών (προνομιούχες μετοχές) .

Ονομαστικές μετοχές

Εφόσον οι μετοχές έχουν εκδοθεί ως ονομαστικές , θα πρέπει να καταχωρείται στο βιβλίο μετόχων που τηρεί η εταιρεία τα πλήρη στοιχεία των κατόχων των ονομαστικών μετοχών και ο αριθμός των μετοχών που ο καθένας κατέχει .

Σε περίπτωση μεταβιβάσεως των ονομαστικών μετοχών θα πρέπει να καταρτίζεται είτε συμβολαιογραφικό έγγραφο είτε ιδιωτικό συμφωνητικό και να θεωρείται απαραίτητως από τη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ) . Στη συνέχεια :

- Θα γίνεται ανάλογη εγγραφή στο βιβλίο μετόχων , με αναφορά στη χρονολογία μεταβιβάσεως , θα υπογράφεται δε αυτή από τον πωλητή όσο και από τον αγοραστή ,
- οι μετοχές που θα μεταβιβάζονται, είτε θα αντικαθίστανται από νέους τίτλους , είτε θα σημειώνεται στους παλαιούς τίτλους τα πλήρη στοιχεία τόσο του πωλητή όσο και του αγοραστή .

Επιπλέον επιτρέπεται να οριστεί στο καταστατικό η έκδοση ονομαστικών μετοχών των οποίων η μεταβίβαση εξαρτάται από την έγκριση του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσεως . Σε αυτή την περίπτωση , επιτρέπεται να τεθούν στο καταστατικό οι λόγοι για τους οποίους επιτρέπεται να αρνηθεί η έγκριση μεταβιβάσεως .

Προνομιούχες μετοχές

Επιτρέπεται από την νομοθεσία να τεθεί υπέρ ορισμένων μετοχών προνόμιο στην απόληψη του πρώτου μερίσματος και στην απόδοση του καταβεβλημένου κεφαλαίου από το τελικό προϊόν εκκαθάρισεως .

Επιπλέον επιτρέπεται να τεθούν τα εξής προνόμια :

- Σωρευτική λήψη του πρώτου μερίσματος , εάν σε μία ή περισσότερες χρήσεις δεν διανεμηθεί μέρισμα .
- Ότι έχουν σταθερό μέρισμα ή ότι συμμετέχουν στο σύνολο ή εν μέρει στα κέρδη χρήσεως .
- Ότι οι προνομιούχες μετοχές μετά ψήφου είναι μετατρέψιμες σε κοινές οπότε πρέπει να ορίζεται και ο χρόνος μετατροπής . Το δικαίωμα μετατροπής ασκείται από τον μέτοχο με δήλωσή του προς την εταιρεία , ισχύει δε από την επόμενη χρήση από αυτή στην οποία ασκήθηκε .
- Ότι μπορούν να εκδοθούν χωρίς δικαίωμα ψήφου οπότε επιτρέπεται να οριστεί , επιπλέον των πιο πάνω προνομίων , δικαίωμα απολήψεως ορισμένου τόκου . Κατάργηση ή περιορισμός των προνομίων επιτρέπεται μόνο με απόφαση της γενικής συνέλευσης των προνομιούχων μετόχων η οποία θα παρθεί με πλειοψηφία $\frac{3}{4}$ του κεφαλαίου που εκπροσωπείται . Για τη σύγκληση της συνέλευσεως ισχύουν οι σχετικές για τη γενική συνέλευση των μετόχων διατάξεις .

Τονίζεται ότι στους τίτλους των μετοχών θα πρέπει να αναγράφεται μεταξύ των άλλων , εάν αυτές είναι κοινές ή προνομιούχες , ονομαστικές ή ανώνυμες , μετά ή άνευ δικαιώματος ψήφου , καθώς και τα προνόμια που έχουν οριστεί .

Αξία μετοχής

Κάθε μετοχή χαρακτηρίζεται από την ονομαστική της αξία , τη λογιστική της αξία , τη τρέχουσα αξία , τη χρηματιστηριακή της αξία και την τιμή εκδόσεως .Ειδικότερα :

1. Η ονομαστική αξία κάθε μετοχής είναι αυτή που αναγράφεται πάνω στον τίτλο της και ισούται με το πηλίκο της διαιρέσεως του μετοχικού κεφαλαίου με τον αριθμό των μετοχών . Η ονομαστική αξία μιας μετοχής δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 100 δρχ . ούτε μεγαλύτερη των 30.000 δρχ .
2. Η λογιστική αξία μιας μετοχής είναι αυτή που προκύπτει εάν διαιρέσουμε την λογιστική καθαρή θέση της εταιρείας με τον αριθμό των μετοχών .
3. Η τρέχουσα αξία μιας μετοχής προκύπτει εάν διαιρέσουμε την τρέχουσα αξία της καθαρής θέσεως με τον αριθμό των μετοχών . Ως τρέχουσα αξία της καθαρής θέσεως εννοείται αυτή που προκύπτει εάν όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού αποτιμηθούν στην τρέχουσα αξία τους .
4. Η χρηματιστηριακή αξία μιας μετοχής είναι αυτή που διαμορφώνεται , κατά τη διαπραγματεύσή της στο Χρηματιστήριο Αξιών . Θεωρητικά , σε μια τέλεια αγορά κεφαλαίου και σε συνθήκες ισορροπίας , η χρηματιστηριακή αξία θα πρέπει να συμπίπτει με την τρέχουσα αξία .
5. Η τιμή εκδόσεως είναι η τιμή διαθέσεως των μετοχών όταν αυτές για πρώτη φορά γίνονται αντικείμενο συναλλαγής (δηλ . στην σύσταση ή στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου) .

Η Ελληνική νομοθεσία απαγορεύει την έκδοση μετοχών σε τιμή μικρότερη της ονομαστικής τους (δηλ . υπό το άρτιο) .

Σε περίπτωση που οι μετοχές εκδοθούν σε τιμή μεγαλύτερη της ονομαστικής (δηλ . υπέρ το άρτιο) , η διαφορά που προκύπτει θεωρείται καταβεβλημένο κεφάλαιο και δεν επιτρέπει να διατεθεί για πληρωμή μερισμάτων ή ποσοστών . Σε περίπτωση τμηματικής καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου , η διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο, καταβάλλεται εφάπαξ με την καταβολή της πρώτης δόσεως .

Απόκτηση ιδίων μετοχών

Η νομοθεσία απαγορεύει στις ανώνυμες εταιρείες να αποκτήσουν δικές τους μετοχές , είτε άμεσα , είτε μέσω τρίτου προσώπου που ενεργεί για λογαριασμό της , καθώς και να δεχθεί δικές της μετοχές ή μετοχές θυγατρικής της ως ενέχυρο για εξασφάλιση δανείων που χορηγούνται από αυτήν ή άλλων απαιτήσεών της .

Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις επιτρέπεται η απόκτηση ιδίων μετοχών (όπως για τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου , διανομή μετοχών στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό , στήριξη της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής , κ.λ.π.) . Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις όμως υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά το χρόνο παραμονής στο χαρτοφυλάκιο της εταιρείας και τη διάθεση αυτών . Εφόσον αυτά τα χρονικά όρια ξεπεραστούν , οι μετοχές πρέπει να ακυρώνονται αμέσως .

Από λογιστική πλευρά , η εταιρεία που κατέχει ίδιες μετοχές την ημερομηνία του ισολογισμού θα τις εμφανίσει σε ιδιαίτερο λογαριασμό του ενεργητικού με τίτλο (34.25) «Ίδιες μετοχές» , υποχρεούται δε να σχηματίσει από τα κέρδη της ισόποσο αποθεματικό , το οποίο θα καταχωρηθεί στον λογαριασμό (41.09) « Αποθεματικό για ίδιες μετοχές» . Σε περίπτωση όμως που δεν υπάρχουν κέρδη για τον σχηματισμό αποθεματικού , ο λογαριασμός (34.25) « Ίδιες μετοχές» θα εμφανιστεί , στον ισολογισμό , αφαιρετικά από το άθροισμα των ιδίων κεφαλαίων .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ Α.Ε. – ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΤΗΣΙΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Σύμφωνα με τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων , οι Ανώνυμες Εταιρείες τηρούν υποχρεωτικά βιβλία της τρίτης κατηγορίας .

Αυτό σε συνδυασμό με το νομικό πλαίσιο των Α.Ε. , σημαίνει ότι πρέπει να τηρούν , τουλάχιστον τα εξής βιβλία :

- **Αναλυτικά ημερολόγια** , θεωρημένα από τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ , στα οποία καταχωρούνται τα λογιστικά γεγονότα με ημερολογιακές εγγραφές μέσα σε 15 το πολύ ημέρες από την έκδοση ή τη λήψη του κατά περίπτωση δικαιολογητικού και επί των ταμειακών πράξεων από τη διενέργειά τους . Ο αριθμός και το περιεχόμενο των αναλυτικών ημερολογίων που θα τηρηθούν είναι θέμα της επιχείρησης . Συνήθεις διακρίσεις περιλαμβάνουν :
- αναλυτικό ημερολόγιο Ταμείου (όπου καταχωρούνται όλα τα λογιστικά γεγονότα που προκαλούν κίνηση του λογαριασμού Τα-

μείο) και αναλυτικό ημερολόγιο Διαφόρων Πράξεων (όπου καταχωρούνται όλα τα υπόλοιπα λογιστικά γεγονότα) ,

- αναλυτικό ημερολόγιο Εισπράξεων , Πληρωμών και Διαφόρων Πράξεων ,
- αναλυτικά ημερολόγια Εισπράξεων , Πληρωμών , Αγορών , Πωλήσεων και Διαφόρων Πράξεων .

- **Συγκεντρωτικό ημερολόγιο** , στο οποίο μεταφέρονται περιληπτικά , μέχρι το τέλος του αμέσως επόμενου μήνα , όλες οι σχετικές ημερολογιακές εγγραφές που έχουν γίνει στα αναλυτικά ημερολόγια μέσα σε ένα μήνα .
- **Γενικό καθολικό** , θεωρημένο από τον προϊστάμενο της ΔΟΥ , στους λογαριασμούς του οποίου μεταφέρονται όλες οι ημερολογιακές εγγραφές του συγκεντρωτικού ημερολογίου , μέσα στις ίδιες με αυτό χρονικές προθεσμίες .
- **Αναλυτικά καθολικά** , στα οποία μεταφέρονται οι χρεώσεις και οι πιστώσεις των δευτεροβάθμιων , τριτοβάθμιων , κ.λ.π. λογαριασμών μέσα στις ίδιες προθεσμίες που ισχύουν και για το γενικό καθολικό, με εξαίρεση το βιβλίο αποθήκης για το οποίο ισχύουν τα όσα εκτίθενται παρακάτω .
- **Βιβλίο Αποθήκης** , εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 8 του Π.Δ. 186/1992 , θεωρημένο από τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ . Το βιβλίο αποθήκης ενημερώνεται ποσοτικά μέσα σε 8 ημέρες από την παραλαβή ή την παράδοση ή άλλου είδους διακίνηση του αγαθού . Η αξία συμπληρώνεται μέσα σε 10 ημέρες από τη λήψη ή έκδοση του στοιχείου αξίας .
- **Βιβλίο Απογραφών** , θεωρημένο από τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ , όπου καταχωρείται η απογραφή τέλους χρήσεως . Ειδικότερα : Η ποσοτική καταμέτρηση των εμπορευσίμων περιουσιακών στοιχείων πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι την 20η μέρα του μεθεπόμενου από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου μήνα . Τα στοιχεία του πάγιου ενεργητικού επιτρέπεται να καταχωρούνται κατά ομοειδείς κατηγορίες, εφόσον τηρείται μητρώο παγίων . Τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού επιτρέπεται να παρουσιαστούν στην απογραφή περιληπτικά , εφόσον ανάλυση των περιληπτικών λογαριασμών καταχωρείται σε καταστάσεις ή ισοζύγια θεωρημένες από τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ τη χρησιμοποίησή της . Τα αποθέματα και τα στοιχεία του πάγιου ενεργητικού κυριότητας τρίτων , που βρίσκονται στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου στην εταιρεία , καταχωρούνται χωριστά στο βιβλίο απογραφών .
- **Βιβλίο εταίρων** , στο οποίο καταχωρούνται τα πλήρη στοιχεία των εταίρων (δηλ . ονοματεπώνυμο, διεύθυνση και ιθαγένεια) , οι εισφο-

ρές τους , ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων που κάθε εταίρος κατέχει, καθώς και κάθε μεταβολή στα πρόσωπα των εταίρων .

- **Βιβλίο πρακτικών Συνελεύσεων** , θεωρημένο από τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ, στο οποίο καταχωρούνται οι αποφάσεις που παίρνονται από τις συνελεύσεις των εταίρων .
- **Βιβλίο πρακτικών Διαχειρίσεως** , θεωρημένο από τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΥΟ ,στο οποίο καταχωρούνται οι αποφάσεις των διαχειριστών .
- **Βιβλίο Επενδύσεων** , θεωρημένο από τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ , όπου θα παρακολουθούνται εξωλογιστικά και κατά αναπτυξιακό νόμο , οι πραγματοποιηθέντες παραγωγικές επενδύσεις και οι αφορολόγητες εκπτώσεις επενδύσεων που πραγματοποιούνται επ' αυτών. Επιπλέον αυτών των βιβλίων σύμφωνα με τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων οι Ανώνυμες Εταιρείες θα πρέπει να τηρούν και τα εξής βιβλία:

- **Βιβλίο μετόχων** , στο οποίο καταχωρούνται τα πλήρη στοιχεία των μετόχων που κατέχουν ονομαστικές μετοχές .
- **Βιβλίο μετοχών** ,στο οποίο καταχωρούνται οι τίτλοι των μετοχών που έχουν εκδοθεί κατά αριθμητική σειρά και σειρά εκδόσεως .
- **Βιβλίο πρακτικών γενικών συνελεύσεων των μετόχων** , όπου καταχωρούνται τα πρακτικά των γενικών συνελεύσεων των μετόχων .
- **Βιβλίο πρακτικών διοικητικού συμβουλίου** , όπου καταχωρούνται πρακτικά των συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου .

Όλα τα παραπάνω βιβλία πρέπει να είναι θεωρημένα από τον αρμόδιο προϊστάμενο της ΔΟΥ .

Διατάξεις για τις ετήσιες λογιστικές καταστάσεις

Οι τελευταίες τροποποιήσεις του Ν.2190 ,οι οποίες έγιναν με τα Π.Δ.409/1986 και 498/1987 με σκοπό την προσαρμογή της νομοθεσίας περί Α.Ε. προς τις κοινοτικές οδηγίες (68/151/ΕΟΚ , 77/91/ΕΟΚ , 78/660/ΕΟΚ ,82/891/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ) , έθεσαν λεπτομερέστατες διατάξεις για την κατάρτιση και τη δομή των ετήσιων λογιστικών καταστάσεων ή ετήσιων λογαριασμών όπως επίσης αποκαλούνται .

Οι ετήσιες λογιστικές καταστάσεις περιλαμβάνουν :

1. Τον Ισολογισμό .
2. Το λογαριασμό «Αποτελέσματα Χρήσεως» .
3. Τον «Πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων» , και
4. Το Προσάρτημα .

Τα παραπάνω έγγραφα αποτελούν , κατά τη διατύπωση του νόμου , «ενιαίο σύνολο» ,με την έννοια προφανώς ότι αλληλοσυμπληρώνονται

ώστε από τη μελέτη τους να προκύπτει με πληρότητα και σαφήνεια η περιουσιακή διάρθρωση , η χρηματοοικονομική θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της εταιρείας .

Οι τρεις πρώτες από αυτές τις καταστάσεις καταρτίζονται σύμφωνα με τα υποδείγματα που περιλαμβάνονται στο Π.Δ. 1123/1980 «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της προαιρετικής εφαρμογής του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου» , (ΦΕΚ Α' 75/1980) , σε συνδυασμό με όσα ορίζονται στο Προεδρικό Διάταγμα αυτό αναφορικά με το περιεχόμενό κάθε κατηγορίας και κάθε λογαριασμού που αναφέρονται σε αυτές . Πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 7 του ΠΔ186/1992, η εφαρμογή του ΕΓΛΣ έχει καταστεί υποχρεωτική για όλες τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας , συνεπώς για όλες τις Α Ε. Η εφαρμογή του σχεδίου είναι πλήρης για τις επιχειρήσεις που επιλέγουν τους ελεγκτές . Για τις υπόλοιπες η υποχρεωτικότητα περιορίζεται μόνο ως προς τη δομή , την ονοματολογία και το περιεχόμενο των πρωτοβάθμιων λογαριασμών με εξαίρεση τους λογαριασμούς της Αναλυτικής Λογιστικής (ομάδα 9) οι οποίοι μπορούν να μην τηρηθούν .

Στη συνέχεια εκτίθενται με κάθε δυνατή συντομία , οι κύριες διατάξεις που διέπουν κάθε μια από τις ετήσιες λογιστικές καταστάσεις , καθώς επίσης την Έκθεση Διαχειρίσεως του Δ.Σ. και την Έκθεση των Ελεγκτών που κατά κάποιο τρόπο αποτελούν συμπλήρωμά τους .

1 . Ισολογισμός

Για τον Ισολογισμό ισχύουν τα ακόλουθα :

Α . Ο Ισολογισμός καταρτίζεται σε δύο παράπλευρα σκέλη κατά την οριζόντια διάταξη , σύμφωνα με το υπόδειγμα του ΕΓΛΣ .

Η δομή του απαγορεύεται να μεταβληθεί από μια χρήση στην άλλη , εκτός αν συντρέχει εξαιρετική περίπτωση , αλλά αυτό πρέπει να αιτιολογείται στο προσάρτημα .

Β . Τα ποσά των λογαριασμών του ενεργητικού και του παθητικού απεικονίζονται σε δύο τουλάχιστο στήλες στις οποίες αντιπαρατίθενται τα αντίστοιχα ομοειδή στοιχεία της κλειόμενης και της προηγούμενης χρήσης .

Γ . Οι λογαριασμοί που προβλέπονται στο υπόδειγμα του ισολογισμού καταχωρούνται ξεχωριστά ο καθένας και με τη σειρά που καθορίζεται στο υπόδειγμα . Λογαριασμός στον οποίο δεν υπάρχει ποσό , ούτε της κλειόμενης , ούτε της προηγούμενης χρήσεως παραλείπεται .

Δ . Επιτρέπεται η παραπέρα ανάλυση των λογαριασμών , με τον όρο ότι δεν θα μεταβάλλεται η σειρά τους . Επίσης επιτρέπεται η προσθήκη

λογαριασμών εφόσον το περιεχόμενό τους δεν περιλαμβάνεται από τους υποχρεωτικούς λογαριασμούς του υπόδειγματος .

Ε . Η δομή και οι τίτλοι των λογαριασμών στο υπόδειγμα φέρουν αραβική αρίθμηση πρέπει να προσαρμόζονται , όταν η ειδική φύση της επιχειρήσεως το απαιτεί , ώστε οι χρησιμοποιούμενοι τίτλοι λογαριασμών να υποδηλώνουν με σαφήνεια τα απεικονιζόμενα στοιχεία . Κάθε τέτοια προσαρμογή αιτιολογείται στο προσάρτημα .

Στ . Οι λογαριασμοί που φέρουν αραβική αρίθμηση μπορούν να συγχωνεύονται όταν :

- τα ποσά τους είναι ασήμαντα και από τη συγχώνευση δεν θίγονται οι αρχές της σαφήνειας και της επαρκούς αποκαλύψεως .
- η συγχώνευση γίνεται για χάρη μεγαλύτερης σαφήνειας .

Ζ . Εταιρεία που έχει Υποκαταστήματα ενσωματώνει στον ετήσιο ισολογισμό τα ενεργητικά και τα πάθητικά στοιχεία των υποκαταστημάτων και συγχωνεύει τα σχετικά ποσά στους οικείους λογαριασμούς του ισολογισμού συμψηφίζοντας κάθε αμοιβαία χρεωαπαίτηση μεταξύ των υποκαταστημάτων καθώς και μεταξύ υποκαταστημάτων και κεντρικού .

Η . Απαγορεύεται κάθε συμψηφισμός μεταξύ κονδυλίων του ενεργητικού και παθητικού και η εμφάνιση στον ισολογισμό της μεταξύ τους διαφοράς .

Θ . Κάθε εταιρεία η οποία , κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα αριθμητικά όρια των δύο από τα παρακάτω κριτήρια :

- σύνολο ισολογισμού 130.000.000 δραχμές ,όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των στοιχείων Α μέχρι και Ε του ενεργητικού στο υπόδειγμα του ΕΓΛΣ ,
- καθαρός κύκλος εργασιών 260.000.000 δραχμές ,
- μέσος όρος προσωπικού που απασχολήθηκε κατά τη διάρκεια της χρήσεως 50 άτομα ,

μπορεί να δημοσιεύσει συνοπτικό ισολογισμό που να εμφανίζει μόνο τους λογαριασμούς οι οποίοι στο υπόδειγμα χαρακτηρίζονται με γράμματα και λατινικούς αριθμούς , με τον όρο ότι οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις θα διαχωρίζονται σε βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες . Η ευχέρεια παύει να υφίσταται στις εταιρείες που μεταγενέστερα σε δύο συνεχείς χρήσεις υπερβαίνουν τα όρια των 2 από τα 3 κριτήρια . Αντίθετα , η ευχέρεια παρέχεται και στις εταιρείες που μεταγενέστερα παύουν να υπερβαίνουν τα όρια δύο κριτηρίων σε δύο συνεχείς χρήσεις .

Η ευχέρεια ισχύει μόνο για τον δημοσιευμένο ισολογισμό , ενώ ο καταρτιζόμενος ,που κατατίθεται στο Μητρώο των Α.Ε. , πρέπει να είναι πλήρης . Στον δημοσιευμένο ισολογισμό γίνεται μνεία ότι είναι συνοπτικός και αναφέρεται το Μητρώο Α.Ε. στο οποίο πρόκειται να καταχωρηθεί ο πλήρης .

2 . Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσης

Για το λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσης ισχύουν τα ακόλουθα :

Α . Ο λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσης»καταρτίζεται σε κάθετη διάταξη , σύμφωνα με το υπόδειγμα του ΕΓΛΣ . Η δομή του απαγορεύεται να μεταβληθεί από μια χρήση στην άλλη εκτός αν συντρέχει εξαιρετική περίπτωση που πρέπει όμως να αιτιολογείται στο προσάρτημα .

Β . Για την συγκριτική απεικόνιση των στοιχείων του λογαριασμού με εκείνα της προηγούμενης χρήσεως , τη σειρά των λογαριασμών τους οποίους προβλέπει το υπόδειγμα , την παραπέρα ανάλυση , τη δομή και τους τίτλους , τη συγχώνευση των λογαριασμών αυτών , και την εμφάνιση των αποτελεσμάτων των υποκαταστημάτων που ισχύουν κατ' αναλογία όσα αναφέρονται στα στοιχεία β έως και θ στην προηγούμενη ενότητα περί ισολογισμού .

Γ . Απαγορεύεται κάθε συμψηφισμός μεταξύ κονδυλίων εξόδων και εσόδων και η εμφάνιση στον λογαριασμό Αποτελεσμάτων μόνο μεταξύ τους διαφοράς .

Δ . Ευχέρεια συντάξεως συνοπτικού λογαριασμού αποτελεσμάτων δεν υπάρχει .

Ε . Ο λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσης εμφανίζει ως πρώτο κονδύλι τον κύκλο εργασιών . Θα πρέπει να νοείται ο καθαρός κύκλος εργασιών , δηλαδή το ποσό που προκύπτει αν από τα έσοδα που πραγματοποιούνται από την πώληση προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών αφαιρεθούν οι εκπτώσεις πωλήσεων και οι υπέρ του Δημοσίου και τρίτων εισπραττόμενοι φόροι .

Στ . Τα ανόργανα έσοδα καθώς και τα ανόργανα έξοδα αναφέρονται συγκεντρωτικά στον λογαριασμό αποτελεσμάτων . Αν όμως τα ποσά τους είναι σημαντικά παρέχεται στο προσάρτημα ανάλυσή τους και σχετικές διευκρινίσεις .

3 . Ο Πίνακας διαθέσεως των αποτελεσμάτων

Ο πίνακας διαθέσεως των αποτελεσμάτων καταρτίζεται σύμφωνα με το υπόδειγμα του ΕΓΛΣ . Όπως και οι προηγούμενες καταστάσεις , καταρτίζεται σε δύο στήλες , στη μία από τις οποίες απεικονίζονται τα αντίστοιχα στοιχεία της προηγούμενης χρήσεως .

4 . Το Προσάρτημα

Το προσάρτημα είναι ένα απαραίτητο συμπλήρωμα των προηγούμενων οικονομικών καταστάσεων που περιέχει πρόσθετες πληροφορίες ,

επεξηγήσεις ή αναλύσεις κονδυλίων που εμφανίζονται στις καταστάσεις αυτές . Για το εταιρικό της χώρας μας αποτελεί εντελώς νέο θεσμό που έγινε απαραίτητος προκειμένου να εναρμονισθεί η ελληνική νομοθεσία προς τις Κοινοτικές Οδηγίες .

Για πρώτη φορά στην Ελληνική νομοθεσία εισάγεται το προσάρτημα με το Π.Δ. 1123/1980 με το οποίο προσδιορίστηκε το περιεχόμενο του Ελληνικού Λογιστικού Σχεδίου . Ο προαιρετικός χαρακτήρας όμως του σχεδίου είχε σαν αποτέλεσμα να μην εφαρμόζεται στην πράξη ο θεσμός , μέχρι που τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του Νόμου περί Α.Ε. τον κατέστησαν υποχρεωτικό για τις επιχειρήσεις από το 1987 .

Το προσάρτημα είναι η μόνη από τις ετήσιες καταστάσεις που δεν δημοσιεύεται στον τύπο . Οι μέτοχοι όμως μπορούν να το ζητήσουν από την ετήσια τακτική γενική συνέλευση και κάθε ενδιαφερόμενος τρίτος μπορεί να λάβει αντίγραφο του από το Μητρώο Α.Ε. όπου καταχωρείται.

5 . Κανόνες αποτιμήςεως

Ο νόμος περί Α.Ε. περιέχει σημαντικές διατάξεις για την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που εμφανίζεται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις . Η αποτίμηση γίνεται με βάση τις θεμελιώδεις λογιστικές αρχές :

- Θεωρείται ότι η εταιρεία θα συνεχίσει την δραστηριότητά της (αρχή της συνέχειας της δραστηριότητας –going concern) ,
- Οι μέθοδοι αποτιμήςεως εφαρμόζονται παγίως , χωρίς να μεταβάλλονται από χρήση σε χρήση (αρχή της συνέπειας) ,
- Σε κάθε χρήση περιλαμβάνονται μόνο πραγματοποιηθέντα κέρδη , ενώ λαμβάνονται υπόψη όλοι οι πιθανοί κίνδυνοι και πιθανές ζημιές και λογίζονται οι απαραίτητες αποσβέσεις και προβλέψεις (αρχή της συντηρητικότητας) .
- Τα έσοδα και έξοδα που αφορούν τη χρήση λογίζονται σε αυτήν ανεξάρτητα από το χρόνο του ταμειακού διακανονισμού τους (αρχή της δεδουλευμένης βάσεως) .
- Τα περιουσιακά στοιχεία των λογαριασμών του ενεργητικού και του παθητικού αποτιμώνται χωριστά και όπως ειδικότεροι κανόνες ορίζουν .Οι κανόνες αυτοί στηρίζονται κυρίως στις αρχές της συντηρητικότητας και της αντικειμενικότητας .
- Τα ποσά ανοίγματος των λογαριασμών της χρήσεως συμφωνούν απόλυτα με τον ισολογισμό κλεισίματος της προηγούμενης χρήσεως .(αρχή λογιστικής συνέχειας) .

6 . Η Έκθεση Διαχείρισεως του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Έκθεση αυτή συντάσσεται από το Δ.Σ . της Α.Ε. και υποβάλλεται στην ετήσια τακτική γενική συνέλευση των μετόχων . Παρόλο που δεν περιλαμβάνεται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις , αποτελεί ένα πρόσθετο κρίσιμο στοιχείο που συμπληρώνει την όλη πληροφόρηση γύρω από την εταιρεία . Η Έκθεση θα πρέπει να περιέχει σαφή και πραγματική εικόνα της εξέλιξης των εργασιών και της οικονομικής θέσεως της εταιρείας όπως επίσης και πληροφορίες για την προβλεπόμενη πορεία και τις δραστηριότητες στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης . Ακόμη , σε αυτήν αναφέρεται κάθε σημαντικό γεγονός που έχει συμβεί μέσα στο χρονικό διάστημα από τη λήξη της χρήσεως μέχρι την ημέρα της υποβολής της και παρέχονται πληροφορίες για τα κατεχόμενα ακίνητα και χρεόγραφα .

7 . Η Έκθεση των Ελεγκτών

Η Έκθεση των ελεγκτών , εκτός από ορισμένες τυπικές πιστοποιήσεις, πρέπει να βεβαιώνει σαφώς αν οι οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν την οικονομική κατάσταση της εταιρείας κατά την ημερομηνία λήξεως της χρήσεως της χρήσεως καθώς και τα αποτελέσματα που έχουν προκύψει κατά τη χρήση αυτή Επίσης πρέπει να βεβαιώνεται η συμφωνία του περιεχομένου της εκθέσεως διαχείρισεως του Δ.Σ. με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις .

Παρατηρήσεις που ενδεχομένως περιλαμβάνονται στην Έκθεση αυτή μπορεί να έχουν κεφαλαιώδη σημασία για το σχηματισμό ορθής γνώμης ως προς την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της εταιρείας .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ

Η σύσταση οποιασδήποτε Α.Ε μπορεί να πραγματοποιηθεί :

- Με σύμβαση μεταξύ των ιδρυτών, οι οποίοι αναλαμβάνουν και στη συνέχεια εισφέρουν το μετοχικό κεφάλαιο .
- Με δημόσια εγγραφή οπότε καλούνται οι ενδιαφερόμενοι αποταμιευτές να εγγραφούν αναλαμβάνοντας έτσι την ευθύνη εισφοράς του μετοχικού κεφαλαίου (κάλυψη κεφαλαίου) , και στη συνέχεια να καταβάλλουν , κατά τους όρους του καταστατικού , το αναληφθέν από αυτούς μετοχικό κεφάλαιο (κάλυψη κεφαλαίου) .

Για τη σύσταση της Α.Ε . με δημόσια εγγραφή απαιτείται άδεια της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και η έκδοση των αντίστοιχων μετοχών γίνεται με τη μεσολάβηση Τραπεζών ή του Χρηματιστηρίου Αθηνών . Η Α.Ε. που συνίσταται με τον τρόπο αυτό πρέπει μέσα σε ένα χρόνο να εισάγει τις μετοχές της στο Χρηματιστήριο .

Οι εισφορές για το σχηματισμό του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να συνίστανται σε χρήμα , σε άυλα αγαθά , σε απαιτήσεις και σε χρήση πράγματος . Η αξία των εισφερόμενων υλικών ή άυλων αγαθών και απαιτήσεων καθώς και η αξία χρήσεως πράγματος καθορίζονται με απόφαση της επιτροπής του άρθρου 9 του Ν.2190 η οποία υποβάλλεται σε δημοσιότητα .

Σύμφωνα με τα προηγούμενα , έχουμε δύο στάδια στη διαδικασία συστάσεως της Α.Ε. :

- Το στάδιο της αναλήψεως της ευθύνης της εισφοράς (κάλυψη) , και
- το στάδιο της καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου .

Η καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει να γίνει είτε εφάπαξ είτε με δόσεις . Υφίσταται κατώτατο όριο μετοχικού κεφαλαίου το οποίο καθορίζεται σε 10.000.000 δρχ. ανεξάρτητα αν η ανάληψη κεφαλαίου γίνεται απευθείας από τους ιδρυτές ή η σύσταση πραγματοποιείται με δημόσια εγγραφή .

Η καταβολή με δόσεις υπόκειται , από το νόμο σε σειρά από περιορισμούς οι οποίοι αποβλέπουν στο να ελαχιστοποιήσουν τους κινδύνους που μπορεί να δημιουργήσει η τμηματική καταβολή . Οι περιορισμοί αυτοί είναι:

1. Ο χρόνος για την ολοκληρωτική καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου δεν μπορεί να υπερβεί τα δέκα χρόνια .

2. Το κατώτατο όριο κεφαλαίου που καθορίζεται εκάστοτε από το νόμο πρέπει να καταβληθεί ολοσχερώς κατά την σύσταση της εταιρείας .
3. Η αρχική καταβολή του κεφαλαίου δεν μπορεί να είναι κατώτερη από το $\frac{1}{4}$ του μετοχικού κεφαλαίου .
4. Αν η έκδοση των μετοχών γίνεται υπέρ το άρτιο , η υπέρ το άρτιο διαφορά καταβάλλεται ολόκληρη εφάπαξ κατά την αρχική καταβολή .
5. Οι μετοχές παραμένουν ονομαστικές μέχρι την ολοκληρωτική εξόφλησή τους .
6. Σε περίπτωση μεταβίβασης μετοχής που δεν έχει πληρωθεί ολοκληρωτικά ο παλαιός κάτοχός της ευθύνεται αλληλεγγύως με το νέο κύριο για το οφειλόμενο τμήμα της μετοχής , επί μια διετία από την μεταβίβαση .

Ο νόμος ορίζει ότι «μερική καταβολή του κεφαλαίου δεν επιτρέπεται σε περίπτωση εισφοράς σε είδος» . Κατά την επικρατούσα γνώμη , η ύπαρξη εισφορών σε είδος δεν αποκλείει την τμηματική καταβολή του κεφαλαίου ως προς το τμήμα που θα αποτελείται από μετρητά . Έτσι οι εισφορές σε είδος θα πρέπει να περιληφθούν στην αρχική καταβολή .

Κάθε δόση , μέχρι την πλήρη καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου αναφέρεται σε ποσοστό της αξίας της κάθε μετοχής και όχι σε ποσοστό του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου . Αυτό σημαίνει ότι δεν γίνεται κάποιος μέτοχος για το καταβληθέν τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου που ανέλαβε , ώστε να παίρνει ανάλογο αριθμό μετοχών , αν δεν καταβάλλει εξολοκλήρου το κεφάλαιο που ανέλαβε να συνεισφέρει . Τότε μόνο , δηλαδή μετά την πλήρη καταβολή , θα παραδοθεί στον μέτοχο το σύνολο των μετοχών που αντιστοιχούν στο ποσοστό συμμετοχής του για τη διαμόρφωση του μετοχικού κεφαλαίου .

Οι εισφορές μπορεί να συνίστανται σε χρήμα ή σε άλλα άυλα ή υλικά αγαθά , οπότε θα γίνεται και ο ανάλογος διαχωρισμός των μετοχών που ανέλαβαν εισφορές σε είδος ή σε χρήμα .

Οι μετοχές έχουν ονομαστική αξία η οποία αναφέρεται στον τίτλο της μετοχής και δεν μπορεί να είναι κατώτερη των 100 δρχ . και ανώτερη των 30.000 δρχ. Ειδικές διατάξεις ισχύουν για τις μετοχές που εισάγονται στο Χρηματιστήριο .

Το άθροισμα της ονομαστικής αξίας (Ο.Α.) όλων των μετοχών συνιστά το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας .

Η πώληση των μετοχών στους μετόχους από την Α.Ε. είναι δυνατό να γίνει :

- Στην ονομαστική αξία (στο άρτιο – at part) ,
- Σε τιμή ανώτερη της ονομαστικής αξίας (υπέρ το άρτιο) .

Στη δεύτερη περίπτωση θα δημιουργηθεί λογαριασμός με τον τίτλο «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο», που θα δείχνει το ποσό από την υπέρ το άρτιο καταβολή των μετόχων.

Σημειώνεται ότι η έκδοση της μετοχής σε τιμή υπό το άρτιο απαγορεύεται από την Ελληνική Νομοθεσία.

Όταν το κεφάλαιο καταβάλλεται με δόσεις είναι ενδεχόμενα να προκύψει η περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής δόσεως από κάποιον ή κάποιους μετόχους (υπερμερία μετόχου). Αν περάσουν τρεις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας για την πληρωμή της δόσης, ο μέτοχος που δεν έχει εκπληρώσει την υποχρέωσή του καθίσταται έκπτωτος και η Α.Ε. είναι υποχρεωμένη, μέσα σε ένα μήνα από τη λήξη του τριμήνου να πωλήσει νέες ισάριθμες μετοχές μέσω του Χρηματιστηρίου. Η πώληση γίνεται για λογαριασμό του έκπτωτου μετόχου και, σε περίπτωση που δεν θα καταστεί δυνατή, η εταιρεία υποχρεώνεται σε αναγκαστική μείωση του κεφαλαίου της κατά την ονομαστική αξία των ανεξόφλητων μετοχών.

Κατά την σύσταση μιας Α.Ε. δημιουργούνται έξοδα που αφορούν σε ολόκληρη τη ζωή μιας εταιρείας, όπως είναι τα έξοδα και δημοσιεύσεως του καταστατικού, τα έξοδα δημόσιας προβολής της ιδρύσεως, τα έξοδα εκπονήσεως τεχνικών, εμπορικών και οργανωτικών μελετών καθώς και τα έξοδα διοικήσεως που πραγματοποιούνται μέχρι την έναρξη της εκμεταλλεύσεως. Τα έξοδα αυτά δεν είναι ορθό να βαρύνουν την πρώτη χρήση. Όμως εξάλλου η αρχή της συντηρητικότητας που βαρύνει τη λογιστική επιβάλλει την απόσβεσή τους σε ένα λογικό χρονικό διάστημα. Κατά διάταξη που περιλαμβάνεται στο ΕΓΛΣ και η οποία ως προς τις Α.Ε. έχει εφαρμογή, τα έξοδα αυτά παρακολουθούνται σε ιδιαίτερο λογαριασμό 16.10 «Έξοδα ιδρύσεως και εγκαταστάσεως» και αποσβένονται είτε εφάπαξ κατά το έτος πραγματοποιήσεώς τους, είτε τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία.

Κατά την σύσταση της Α.Ε. θα κινηθούν οι εξής λογαριασμοί :

- Με την κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου θα κινηθεί ο λογαριασμός 33.03 «Μέτοχοι λογαριασμός καλύψεως κεφαλαίου» με Παράλληλη και ισόποση πίστωση είτε του λογαριασμού 40.03 «Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο προνομιούχων μετοχών», είτε του λογαριασμού 40.02 «Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο κοινών μετοχών», ανάλογα με την περίπτωση. Ο λογαριασμός 33.03 «Μέτοχοι λογαριασμός καλύψεως κεφαλαίου» εκφράζει την απαίτηση της εταιρείας κατά των μετόχων που ανέλαβαν την υποχρέωση να συνεισφέρουν στο κεφάλαιό της, ο οποίος αναλύεται σε δευτεροβάθμιους λογαριασμούς ένα για κάθε μέτοχο. Εφόσον η έκδοση μετοχών γίνεται υπέρ το άρτιο, τότε παράλληλα με τους λογαρια-

σμούς του κεφαλαίου θα πιστωθεί και ο λογαριασμός 41.01 «Οφειλόμενη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο» .

- Με την καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου , θα χρεωθούν οι ανάλογοι λογαριασμοί του ενεργητικού και του παθητικού , οι οποίοι θα παρακολουθούν τα αντικείμενα εισφοράς των μετόχων , με παράλληλη και ισόποση πίστωση των λογαριασμών καλύψεως κεφαλαίου . Παράλληλα θα χρεωθούν οι λογαριασμοί του οφειλόμενου κεφαλαίου και της οφειλόμενης διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και θα πιστωθούν οι λογαριασμοί (40.00) «καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο προνομιούχων μετοχών» , (40.01) «καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο προνομιούχων μετοχών» και (41.00) «Καταβεβλημένη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο» .
- Σε περίπτωση τμηματικής καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου , θα χρεωθεί με το οφειλόμενο ποσό ο λογαριασμός (18.12) «Οφειλόμενο κεφάλαιο», με παράλληλη πίστωση των προσωπικών λογαριασμών των μετόχων . Ο λογαριασμός αυτός πρέπει να αναλύεται σε δευτεροβάθμιους , τριτοβάθμιους κ.λ.π. έτσι ώστε να είναι εύκολη η παρακολούθηση , αφενός , κάθε δόσεως που γίνεται ληξιπρόθεσμη και αφετέρου , της απαιτήσεως της εταιρείας κατά κάθε μετόχου ξεχωριστά .
- Σε περίπτωση που , όταν μια δόση γίνει ληξιπρόθεσμη κάποιος των μετόχων δεν ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του , θα χρεωθεί ο λογαριασμός (33.05) «Δόσεις μετοχικού κεφαλαίου σε καθυστέρηση» με παράλληλη πίστωση του λογαριασμού (18.12) «Οφειλόμενο κεφάλαιο» .

ΜΕΡΟΣ Β'

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ανώνυμης εταιρείας αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού και γι' αυτό απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων με ειδική πλειοψηφία .Κατ' εξαίρεση όμως :

1. Επιτρέπεται να δοθεί , από το καταστατικό ή με απόφαση της γενικής συνέλευσης , εξουσιοδότηση στο διοικητικό συμβούλιο να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο , εκδίδοντας νέες μετοχές , με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία του 2/3 του συνόλου των μελών του . Κάθε τέτοια εξουσιοδότηση ισχύει για μια πενταετία από την ημερομηνία της αποφάσεως της γενικής συνέλευσης . Το ποσό της αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου που έχει ήδη καταβληθεί αρχικά ή του μετοχικού κεφαλαίου που έχει καταβληθεί κατά την ημερομηνία λήψεως της σχετικής αποφάσεως από την γενική συνέλευση .

2. Επιτρέπεται να οριστεί στο καταστατικό ότι η γενική συνέλευση έχει το δικαίωμα να αποφασίσει , με συνήθη πλειοψηφία , αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου , εκδίδοντας νέες μετοχές , μέχρι το τετραπλάσιο του αρχικά καταβεβλημένου κεφαλαίου , ή μέχρι το διπλάσιο από την έγκριση σχετικής τροποποίησης του καταστατικού . Οι παραπάνω αποφασιζόμενες αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου δεν αποτελούν τροποποίηση του καταστατικού . Τονίζεται επίσης ότι καμία αύξηση του κεφαλαίου δεν επιτρέπεται πριν από τη δημοσίευση της προσκλήσεως για καταβολή της τελευταίας δόσεως .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΤΡΟΠΟΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Δικαίωμα προτιμήσεως

Τα σχετικά με την άσκηση του δικαιώματος προτιμήσεως , ρυθμίζονται από το άρθρο 13 , του Ν. 2190/1920 . Ειδικότερα :

- Σε κάθε περίπτωση αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου που δεν γίνεται με εισφορά σε είδος , ή εκδόσεως ομολογιών με δικαίωμα μετατροπής τους σε μετοχές , παρέχεται δικαίωμα προτιμήσεως , σε ολόκληρο το μετοχικό κεφάλαιο ή το ομολογιακό δάνειο , υπέρ των κατά την εποχή της εκδόσεως των μετόχων , ανάλογα με την συμμετοχή τους στο υφιστάμενο μετοχικό κεφάλαιο .
- Η πρόσκληση για την άσκηση του δικαιώματος προτιμήσεως, στην οποία πρέπει να μνημονεύεται και η προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να ασκηθεί το αυτό το δικαίωμα , δημοσιεύεται στο δελτίο Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως . Σε περίπτωση όμως που όλες οι μετοχές της εταιρείας είναι ονομαστικές , η πρόσκληση για την άσκηση του δικαιώματος προτιμήσεως είναι δυνατό να γίνει με συστημένες επιστολές που θα στέλνονται στους μετόχους .
- Μετά το τέλος της προθεσμίας που όρισε το όργανο της εταιρείας που αποφάσισε την αύξηση για την άσκηση του δικαιώματος προ-

τιμήσεως , που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα μήνα , οι μετοχές που δεν έχουν αναληφθεί , διατίθενται ελεύθερα από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας .

- Για τον περιορισμό ή την κατάργηση του δικαιώματος προτιμήσεως απαιτείται απόφαση της γενικής συνελεύσεως με ειδική πλειοψηφία .
- Για τον υπολογισμό της αξίας του δικαιώματος προτιμήσεως , ισχύουν όσα ακριβώς και για το δικαίωμα εγγραφής . Σε περίπτωση που οι μετοχές είναι εισαγμένες στο Χρηματιστήριο , οι χρηματιστηριακές αξίες των μετοχών (πριν και μετά την αύξηση) θα χρησιμοποιηθούν αντί των αντιστοίχων τρεχουσών αξιών .

Τρόποι αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου

Οι τρόποι αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου είναι οι εξής :

- α . Με εισφορές των παλαιών μετόχων ή είσοδο νέων μετόχων ,
- β . με απορρόφηση άλλης επιχειρήσεως ,
- γ . με κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας από την αναπροσαρμογή της αξίας των στοιχείων του παγίου ενεργητικού ,
- δ . με κεφαλαιοποίηση τμήματος του παθητικού .

Αναλυτικότερα :

A . Αύξηση εταιρικού κεφαλαίου με πρόσθετες εισφορές

Αυτή η περίπτωση είναι ανάλογη με αυτή της συστάσεως και δεν παρουσιάζει από λογιστική πλευρά ιδιαίτερο ενδιαφέρον . Προσοχή θέλουν μόνο οι ακόλουθες περιπτώσεις :

1. Η περίπτωση στην οποία , παράλληλα με το μετοχικό κεφάλαιο μεταβάλλονται και τα ποσοστά συμμετοχής των μετόχων σε αυτό. Σε αυτή την περίπτωση , θα χρειαστεί εκ νέου αποτίμηση των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού της εταιρείας (τα αποτελέσματα της οποίας δεν απεικονίζονται στα βιβλία της επιχείρησης , για φορολογικούς κυρίως λόγους .
2. Η είσοδος νέου μετόχου στην εταιρεία , οπότε θα χρειαστεί να πραγματοποιηθεί εκ νέου αποτίμηση των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού της εταιρείας προκειμένου να καθοριστεί το ποσοστό συμμετοχής του στο κεφάλαιο και στα αποτελέσματα . Σημειώνεται ότι η πώληση μερίδας εταίρου δεν συνεπάγεται αύξηση του κεφαλαίου της εταιρείας .

Β . Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με απορρόφηση άλλης Εταιρείας

Ουσιαστικά και αυτή η περίπτωση είναι αύξηση με πρόσθετες εισφορές , ξεχωρίζεται όμως για να δοθεί έμφαση στο θέμα της αποτίμησης τόσο της απορροφώσας όσο και της απορροφούμενης επιχείρησης .

Σε αυτή την περίπτωση θα γίνει εκ νέου αποτίμηση των δύο επιχειρήσεων . Πρόβλημα δημιουργείται στην περίπτωση κατά την οποία αναγνωρίζεται υπέρ των δύο επιχειρήσεων Φήμη και Πελατεία , της οποίας όμως δεν επιθυμείται λογιστική απεικόνιση για φορολογικούς κυρίως λόγους . Σε αυτή την περίπτωση θα υπολογιστεί , εξωλογιστικά , το ποσοστό συμμετοχής που θα είχε κάθε εταίρος στο κεφάλαιο της εταιρείας αν απεικονίζονταν η Φήμη και η Πελατεία , λογιστικά δεν θα εμφανιστεί ότι καλύπτει τόσο το κεφάλαιο , όσο είναι απαραίτητο για να του εξασφαλίσει το ίδιο ποσοστό συμμετοχής .

Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας , φορολογείται αυτοτελώς , λογιζόμενο ως εισόδημα , με συντελεστή 20% κάθε κέρδος ή ωφέλεια που προέρχεται από την μεταβίβαση εταιρικού μεριδίου ή ολόκληρης της επιχείρησης με τα άυλα στοιχεία αυτής , όπως αέρας , επωνυμία , σήμα , προνόμια , κ.λ.π. Επιπλέον θεωρείται εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις και η μη πραγματοποιηθείσα υπερτίμηση του παγίου κεφαλαίου που χρησιμοποιείται από την επιχείρηση , εφόσον αυτή έχει περιληφθεί στην απογραφή .

Γ . Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας από την αναπροσαρμογή των στοιχείων του παγίου ενεργητικού

Αυτή η περίπτωση εξετάζεται υπό το καθεστώς της φορολογικής νομοθεσίας η οποία προκειμένου να επιτρέψει στις επιχειρήσεις να ξεπεράσουν τα μειονεκτήματα της λογιστικής ιστορικού κόστους σε περίοδο πληθωρισμού , άλλοτε επιτρέπει και άλλοτε επιβάλλει την ,σε δοσμένη χρονική στιγμή , αναπροσαρμογή της τιμής κτήσεως (και των αποσβέσεων που έχουν δημιουργηθεί) , των ενσωμάτων στοιχείων του παγίου ενεργητικού με τη χρησιμοποίηση συντελεστών των οποίων το μέγεθος μεταβάλλεται ανάλογα με τον χρόνο κτήσεως του παγίου του οποίου η αξία αναπροσαρμόζεται .

Αναπροσαρμογή Ακινήτων Ν . 2065/1992

Από το έτος 1992 και μετά , σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 20 έως και 27 του Ν . 2065/ 1992 , όλες οι επιχειρήσεις που υποχρεώνο-

νται στην τήρηση βιβλίων τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων υποχρεώνονται στην αναπροσαρμογή της αξίας ακινήτων (γηπέδων και κτιρίων) ιδιοκτησίας τους ανά τετραετία. Ειδικότερα :

- Σε αναπροσαρμογή υπόκειται μόνο η αξία των γηπέδων και κτιρίων και όχι η αξία όλων των παγίων στοιχείων που συγκεντρώνουν όλα τα χαρακτηριστικά ακινήτου (περιφράξεις, ασφαλτοστρώσεις, κ.λ.π.). Αναπροσαρμόζεται όμως η αξία των εγκαταστάσεων των κτιρίων (π.χ. ηλεκτρολογικές, υδραυλικές κ.λ.π.), που συνδέονται αναπόσπαστα με τα κτίρια και που έχουν προσαυξήσει την αξία τους. Επίσης αναπροσαρμόζεται και η αξία ψιλής κυριότητας επί ακινήτων (δηλ. ιδιοκτησία χωρίς επικαρπία)
- Δεν υπόκεινται σε αναπροσαρμογή :
 - τα ακίνητα κυριότητας τρίτων που χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση ,
 - τα κτίρια που ανεγέρθησαν σε ξένο έδαφος με την προϋπόθεση ότι τελικά προέρχονται από τον κύριο του εδάφους ,
 - οι λυόμενες κατασκευές που δύνανται να αποχωριστούν από το έδαφος και να μεταφερθούν χωρίς να υποστούν βλάβη και να χρησιμοποιηθούν σε άλλο μέρος (οινοδεξαμενές, μεταλλικά υπόστεγα, κ.λ.π.).
 - τα ακίνητα που δεν υπάρχουν στην επιχείρηση κατά το χρόνο της αναπροσαρμογής (λόγω πώλησης καταστροφής κ.λ.π.).
 - Η αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων πραγματοποιείται με τον πολλαπλασιασμό της αξίας κτήσης του ακινήτου με συντελεστές το μέγεθος καθορίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών .
 - Οι αξίες που προκύπτουν από την αναπροσαρμογή θεωρούνται ως τιμές κτήσης αυτών . Σε περίπτωση που η αναπροσαρμοσμένη αξία του ακινήτου είναι μεγαλύτερη από αυτή που προκύπτει με το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού (όπου αυτό εφαρμόζεται), ως αναπροσαρμοσμένη αξία θεωρείται η τελευταία .
 - Η αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων διενεργείται με λογιστικές εγγραφές οι οποίες πρέπει να καταχωρηθούν υποχρεωτικά στα βιβλία της Α.Ε. μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του έτους αναπροσαρμογής .
 - Η υπεραξία που προκύπτει από την αναπροσαρμογή συμψηφίζει τυχόν υπάρχουσες ζημιές στον ισολογισμό και το υπόλοιπο που απομένει κεφαλαιοποιείται, χωρίς να χρειάζεται η καταβολή φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίων . Η κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας διενεργείται ως εξής : Οι ανώνυμες εταιρείες θα κάνουν αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, είτε υπό έκδοση νέων μετοχών, είτε με την αύξηση της ονομαστικής αξίας, είτε και με τους δύο τρόπους . Οι νέες μετοχές μετοχές που θα εκδοθούν διανέμονται δωρεάν στους μετόχους, κατά την ανα-

λογία των μετοχών που κατέχουν αυτοί κατά το χρόνο της κεφαλαιοποίησης της υπεραξίας . Σε περίπτωση που η ανώνυμη εταιρεία επιλέξει την έκδοση νέων μετοχών και δεν είναι δυνατόν αυτές να διανεμηθούν σε ακέραιο αριθμό μεταξύ των , μετόχων , παρέχεται η δυνατότητα να κεφαλαιοποιηθεί τμήμα μόνο της υπεραξίας αναπροσαρμογής τέτοιο που να επιτρέπει τη διανομή ακέραιου αριθμού μετοχών στους μετόχους. Η υπεραξία που δεν κεφαλαιοποιήθηκε θα ληφθεί υπόψη στην αμέσως επόμενη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου .

- Κάθε Α.Ε. που έχει μεγαλύτερη υπεραξία από 300.000δρχ. υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση υπεραξίας στην αρμόδια ΔΟΥ της έδρας της .Η δήλωση αυτή υποβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα του επομένου μήνα από το χρόνο που έγινε η αναπροσαρμογή . Μαζί με την δήλωση καταβάλλεται και η πρώτη από τις τέσσερις εξαμηνιαίες δόσεις του φόρου υπεραξίας , ενώ οι άλλες τρεις καταβάλλονται μέχρι την τελευταία εργάσιμη , για τις δημόσιες υπηρεσίες , ημέρα του αντίστοιχου εξαμήνου .

- Με την καταβολή του φόρου υπεραξίας εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος της επιχείρησης των μετόχων . Η εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης παρέχεται με την προϋπόθεση ότι η εταιρεία δεν θα διαλυθεί ή ότι το κεφάλαιό της δεν θα μειωθεί με σκοπό της διανομής στους μετόχους της υπεραξίας ακινήτων, πριν από την πάροδο πέντε ετών από το χρόνο αναπροσαρμογής. Σε αντίθετη περίπτωση , η υπεραξία θα φορολογηθεί ως εισόδημα του χρόνου διάλυσης της εταιρείας ή μείωσης του κεφαλαίου , μετά την αφαίρεση του φόρου υπεραξίας που είχε καταβληθεί . Δεν θεωρείται όμως διάλυση , η συγχώνευση της εταιρείας με άλλη επιχείρηση με σκοπό τη δημιουργία νέας Α.Ε. καθώς και η εξαγορά ή απορρόφηση της εταιρείας από άλλη Α.Ε.

- Οι επιχειρήσεις που έχουν στο χαρτοφυλάκιό τους μετοχές άλλων Α.Ε. και οι οποίες θα λάβουν δωρεάν μετοχές από την κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας αναπροσαρμογής υποχρεώνονται να εμφανίσουν τις μετοχές αυτές στα βιβλία τους . Το ποσό της υπεραξίας που τυχόν θα προκύψει εμφανίζεται σε λογαριασμό αποθεματικού και για το ποσό αυτό δεν υφίσταται φορολογική υποχρέωση της Α.Ε.

- Στο ποσό της υπεραξίας που προκύπτει από την αναπροσαρμογή της αξίας κτιρίων ενεργούνται τακτικές και πρόσθετες αποσβέσεις , οι οποίες αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα των Α.Ε. Η έκπτωση των αποσβέσεων στο ποσό της υπεραξίας αρχίζει να γίνεται από τα ακαθάριστα έσοδα της διαχειριστικής χρήσης που ακολουθεί τη χρήση στην οποία έγινε η αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων .

- Η υπεραξία αναπροσαρμογής δεν αφαιρείται από τα από τα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων για το σχηματισμό αφορολογήτων κρατήσεων

που δεν προβλέπονται από τις διατάξεις οποιουδήποτε αναπτυξιακού νόμου .

- Οι επιχειρήσεις που βρίσκονται σε εκκαθάριση κατά το χρόνο αναπροσαρμογής δεν μπορούν να προβούν σε αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων τους .

Από λογιστική πλευρά , η υπεραξία αναπροσαρμογής θα καταλογιστεί σε αναλυτικό του λογαριασμού (41.07) «Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων» και μάλιστα στον (41.07.00) «Αναπροσαρμογή Ν. 2065/1992» . Η Α.Ε. που θα λάβει νέες μετοχές θα χρεώσει την ονομαστική αξία αυτών των μετοχών , τον λογαριασμό (34.) «Χρεόγραφα» , και θα πιστώσει αναλυτικό του λογαριασμού (41.06) «Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών και χρεογράφων» , με τον τίτλο (41.06.XX) «Αναπροσαρμογή Ν.2065/1992» .

Δ. Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση τμήματος του παθητικού

Κατά τη κεφαλαιοποίηση ή διανομή αποθεματικών αφορολογήτων ή φορολογηθέντων με ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης , τα αποθεματικά αυτά προστίθενται στο φορολογητέο εισόδημα της χρήσεως που γίνεται η κεφαλαιοποίηση ή διανομή . Στην περίπτωση αυτή , ο παρακρατημένος για αυτά τα εισοδήματα φόρος συμψηφίζεται με το φόρο που αναλογεί για τα ίδια εισοδήματα . Στη συνέχεια της παρούσας πτυχιακής εργασίας παρουσιάζονται φορολογικά προβλήματα που σχετίζονται με την αύξηση του ΜΚ και αφορούν κεφαλαιοποίηση αποθεματικών .

Από λογιστική πλευρά , τα αποθεματικά που πρόκειται να κεφαλαιοποιηθούν θα μεταφερθούν σε πίστωση του λογαριασμού (88.07) «Λογαριασμός αποθεματικών προς διάθεση» . Από τον (88.07) θα μεταφερθεί , ο μεν φόρος εισοδήματος που επιβαρύνει τα αποθεματικά στον λογαριασμό (54.07) «Φόρος εισοδήματος φορολογητέων κερδών, το δε υπόλοιπο που απομένει στο λογαριασμό (88.99) «Κέρδη προς διάθεση» . Από τον (88.99) , τα αποθεματικά που πρόκειται να κεφαλαιοποιηθούν θα μεταφερθούν είτε στο λογαριασμό (43.02) «Διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως προς αύξηση μετοχικού κεφαλαίου» – στο βαθμό που η διανομή αποθεματικών εξομοιώνεται με διανομή μερίσματος είτε στον (43.90) «Αποθεματικά διατιθέμενα για αύξηση κεφαλαίου» . Ο (43.02) ή ο (43.90) κλείνουν συμψηφιζόμενοι με τον λογαριασμό (33.03) «Μέτοχοι λογαριασμός καλύψεως κεφαλαίου» . Όλη αυτή η διαδικασία αν και δείχνει γραφειοκρατική ενδείκνυται επειδή η κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών απαιτεί έγκριση της γενικής συνέλευσης των μετόχων και μεσολαβούν μεγάλα χρονικά διαστήματα από τη λήψη της απόφασης του ΔΣ για

κεφαλαιοποίηση , μέχρι της έγκρισής της από τη γενική συνέλευση των μετόχων και την ολοκλήρωση των διαδικασιών της αυξήσεως .

- Φορολογικά προβλήματα που προκύπτουν από την κεφαλαιοποίηση αποθεματικών

Όταν η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών , δημιουργούνται ορισμένα φορολογικά προβλήματα . Με το φορολογικό καθεστώς το οποίο ίσχυε πριν από την έκδοση του Ν.2065/1992 τόσο η κεφαλαιοποίηση όσο και η διανομή αποθεματικού στους μετόχους φορολογικώς θεωρούνταν όσο και η διανομή του μερίσματος στους μετόχους και γινόταν παρακράτηση του αναλογούντος φόρου επί διανεμομένων μερισμάτων , ο οποίος αποδιδόταν στο Δημόσιο. Από την άλλη μεριά , όμως αν τα αποθεματικά αυτά είχαν υποβληθεί κατά το σχηματισμό τους σε φορολογία εισοδήματος , η εταιρεία είχε το δικαίωμα να απαιτήσει από το Δημόσιο την επιστροφή του φόρου που είχε καταβληθεί για το σχηματισμό των αποθεματικών . Ο χειρισμός στηριζόταν στην άποψη του φορολογικού νομοθέτη , ο οποίος θεωρούσε τα διανεμόμενα κέρδη (μερίσματα αμοιβές Δ.Σ. κ.λ.π.) ως εισοδήματα των προσώπων που τα εισέπρατταν και φορολογούσε τα πρόσωπα αυτά , ενώ το νομικό πρόσωπο της εταιρείας φορολογούταν μόνο για τα μη διανεμόμενα κέρδη (αποθεματικά , κέρδη εις νέο) .

Ο Ν. 2065/1992 εισήγαγε μια νέα αντίληψη , σύμφωνα με την οποία φορολογείται το νομικό πρόσωπο της Α.Ε. για το σύνολο των κερδών , είτε διανέμονται , είτε όχι . Με τον φόρο εισοδήματος της Α.Ε. , ο οποίος επιβάλλεται επί του συνόλου των κερδών της με συντελεστή 35% , εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση και συνεπώς ο παραπάνω χειρισμός δεν έχει κανένα νόημα , εφόσον τόσο ο σχηματισμός του αποθεματικού όσο και η κεφαλαιοποίηση ή διανομή πραγματοποιήθηκαν μετά την ισχύ του Νόμου αυτού . Προβλήματα όμως ανακύπτουν όταν ο σχηματισμός του αποθεματικού είχε πραγματοποιηθεί με το προϋπάρχον φορολογικό καθεστώς .

Οι βασικές διατάξεις εισάγονται με τις μεταβατικές διατάξεις του Ν.2065/1992 (άρθρο 42) για τα μερίσματα που σχηματίστηκαν στο παρελθόν , έχουν ως εξής :

1. Αδιανεμήτα κέρδη (άρα και αποθεματικά) που έχουν φορολογηθεί στο όνομα του νομικού προσώπου , αν διανεμηθούν με οποιαδήποτε μορφή ή κεφαλαιοποιηθούν υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστή φόρου 3% , χωρίς να επιστρέφεται ή να συμψηφίζεται ο φόρος εισοδήματος που είχε καταβληθεί κατά τι χρόνο που προέκυψαν αυτά τα κέρδη . Κατά την αντίληψη του Υπουργείου Οικονομικών , ο φόρος επιβάλλεται

στο ποσό που προκύπτει αν στα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα ποσά προστεθεί ο φόρος που είχε καταβληθεί κατά το χρόνο που προέκυψαν . Φορολογείται δηλαδή το κέρδος από το οποίο προήλθαν αυτά τα ποσά . Έτσι , π.χ. αν πρόκειται να κεφαλαιοποιηθεί ή να διανεμηθεί αποθεματικό δρχ. 18.000.000 , που είχε προκύψει από κέρδη τα οποία είχαν φορολογηθεί με συντελεστή 40% , ο φόρος θα υπολογισθεί ως εξής :

- Αναγωγή του κεφαλαιοποιούμενου ποσού :
 $18.000.000 : (1-0,40) = 30.000.000$ δρχ.
- Φόρος $30.000.000 \times 3\% = 900.000$ δρχ.

Με την καταβολή του φόρου προς 3% εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση .

2. Κέρδη παρελθουσών χρήσεων τα οποία είχαν φορολογηθεί στο όνομα του νομικού προσώπου της εταιρείας και διανεμήθηκαν ή κεφαλαιοποιήθηκαν στο χρονικό διάστημα από 1/1/1992 μέχρι την κατάθεση του Ν.2065/1992 στην Βουλή , φορολογούνται ως μέρισμα με τους ακολούθους , κατά περίπτωση συντελεστές , ανάλογα με το είδος των μετοχών της Α.Ε. :

- Ονομαστικές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο 42%
- Ανώνυμες εισηγμένες στο Χρηματιστήριο 45%
- Ονομαστικές μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο 47%
- Ανώνυμες μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο 50%

Ο συντελεστής εφαρμόζεται στο ποσό που προκύπτει με αναγωγή του διανεμόμενου ή κεφαλαιοποιούμενου ποσού στο κέρδος από το οποίο και προήλθε η Α.Ε. δικαιούται να ζητήσει επιστροφή του φόρου τον οποίο είχε καταβάλλει .

3. Ειδικές ρυθμίσεις υπάρχουν για την περίπτωση που διανέμονται ή κεφαλαιοποιούνται αποθεματικά αφορολόγητα ή φορολογημένα με άλλο τρόπο σύμφωνα με ειδικούς νόμους .

Αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου με Μετατροπή Ομολογιών σε Μετοχές

Κατά την έκδοση ομολογιακού δανείου (για ποσό όμως που δεν μπορεί να υπερβεί το μισό του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου) επιτρέπεται να χορηγείται στους ομολογιούχους δανειστές δικαίωμα μετατροπής των ομολογιών τους σε μετοχές , με απόφαση της γενικής συνέλευσης που παίρνεται με ειδική πλειοψηφία . Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετόχων απαιτείται έγκριση των γενικών συνελεύσεων όλων των κατηγοριών των μετόχων . Στην απόφαση αυτή πρέπει να ορίζεται ο χρόνος και ο τρόπος ασκήσεως του δικαιώ-

ματος και η τιμή μετατροπής , απαγορευμένης της χορηγήσεως μετοχών ονομαστικής αξίας ανώτερης της τιμής εκδόσεως των ομολογιών που μετατρέπονται . Με τη χορήγηση από την εταιρεία των αντίστοιχων μετοχών θεωρείται ότι έχει πραγματοποιηθεί ισόποση αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου .

Σημειώνεται ότι επιτρέπεται να οριστεί υπέρ των ομολογιούχων δανειστών δικαίωμα για απόληψη εκτός από τον τόκο , είτε ορισμένου ποσοστού επί των κερδών που απομένουν μετά την απόληψη του πρώτου μερίσματος , είτε οποιαδήποτε άλλη πρόσθετη παροχή εξαρτώμενη από το ύψος παραγωγής ή το επίπεδο δραστηριότητας της εταιρείας . Οι πέραν του τόκου παροχές λογίζονται φορολογικά ως μέρισμα .

Από φορολογική πλευρά , έχει γίνει δεκτό ότι δεν υπάρχει για την ανώνυμη εταιρεία εισόδημα σε περίπτωση εξαγοράς ομολογιών σε τιμή μικρότερη από το άρτιο επειδή , η μείωση των χρηματοοικονομικών εξόδων που θα προκύψει από τη μείωση του παθητικού θα συντελέσει στην αύξηση των καθαρών κερδών .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου , λόγω της ιδιαίτερης σημασίας που παρουσιάζει ως προς τη διευκόλυνση των δανειστών της εταιρείας , υπόκειται σε αυστηρότερες διατάξεις από την αύξηση . Έτσι δεν αρκεί η λήψη της σχετικής αποφάσεως από τη γενική συνέλευση να ληφθεί με πλειοψηφία 2/3 των ψήφων που εκπροσωπούνται στη συνέλευση , της οποίας η απαρτία είναι αυξημένη αλλά πρέπει επιπλέον :

- Η πρόσκληση από τη σύγκλιση της γενικής συνέλευσης καθώς και η απόφασή της για τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου να ορίζει , με ποινή ακυρότητας , το σκοπό της μειώσεως καθώς και τον τρόπο πραγματοποίησής της .

- Η απόφαση πρέπει να συνοδεύεται από έκθεση Ορκωτών Ελεγκτών στην οποία να βεβαιώνεται η ικανότητα της εταιρείας να ικανοποιήσει τους δανειστές της . Ο Υπουργός Εμπορίου δεν εγκρίνει την απόφαση για μείωση του μετοχικού κεφαλαίου αν, βασιζόμενος στην έκθεση

αυτή , κρίνει ότι μετά από την μείωση δεν απομένουν αρκετές εγγυήσεις για την ικανοποίηση των δανειστών .

Η μείωση του κεφαλαίου διακρίνεται σε υποχρεωτική και σε εκούσια. Υποχρεωτική μείωση έχουμε όταν , στην περίπτωση υπερημερίας μετόχου , η εταιρεία δεν καταφέρει να πουλήσει τις μετοχές του υπερήμερου μετόχου .

Λόγοι που μπορούν να οδηγήσουν την εταιρεία σε εκούσια μείωση είναι:

- Μεγάλο ύψος ΜΚ σε σχέση με τις εργασίες της εταιρείας ,
- Απόσβεση ζημιών που εμφανίζονται στον ισολογισμό ,
- Αδυναμία διανομής επαρκών κερδών όταν δεν πραγματοποιούνται σε επαρκές επίπεδο .

Η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου συνδυάζεται κάποτε με ταυτόχρονη ουσιαστική αύξησή του . Τούτο κυρίως γίνεται όταν πρόκειται για μείωση που αποβλέπει στην απόσβεση των ζημιών . Επειδή , εφόσον αναγράφονται οι ζημιές στον ισολογισμό της εταιρείας , δεν επιτρέπεται η διανομή μερισμάτων μέχρι την πλήρη απόσβεση των ζημιών , η οποία αν πρόκειται να συντελεσθεί από τα ετήσια κέρδη μπορεί να καθυστερήσει , η εταιρεία αποσβένει τη ζημία με μείωση κεφαλαίου , και ταυτόχρονα , με ουσιαστική αύξηση , αποκαθιστά το κεφάλαιο στο προηγούμενο ή και σε διαφορετικό ύψος , ώστε να συντελεσθεί ουσιαστικά η χρηματοοικονομική εξυγίανσή της .

Πρακτικά η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να πραγματοποιηθεί :

- Με μείωση του αριθμού των μετοχών που μπορεί να γίνει είτε με αντικατάσταση των μετοχών με μικρότερο αριθμό νέων , που δίνονται στους παλαιούς μετόχους κατ' αναλογία των παλαιών οι οποίες αποσύρονται , είτε με συνένωση περισσότερων μετοχών και η αντικατάστασή τους με μία νέα της οποίας η ονομαστική αξία είναι μικρότερη από το σύνολο των ονομαστικών αξιών των μετοχών που συνενώνονται (π.χ. 3 μετοχές ονομαστικής αξίας 2.000 δρχ. εκάστη αντικαθίστανται με μία νέα μετοχή ονομαστικής αξίας 5.000 δρχ.) .
- Με ισόποση μείωση της ονομαστικής αξίας όλων των μετοχών .
- Με αγορά αριθμού μετοχών που η ονομαστική τους αξία αντιπροσωπεύει το ποσό μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου . Οι μετοχές αυτές μετά την απόκτησή τους μειώνονται .

Κατά την μείωση του μετοχικού κεφαλαίου το ύψος του δεν θα πρέπει να κατέλθει κάτω από το κατώτατο όριο που ο νόμος ορίζει (10 εκατομμύρια δραχμές) εκτός αν η μείωση συνδυάζεται με ταυτόχρονη αύξηση που επαναφέρει το μετοχικό κεφάλαιο στο παραπάνω όριο. Επίσης , όταν η αύξηση γίνεται με μείωση της ονομαστικής αξίας , η νέα ονομαστική αξία των μετοχών δεν θα πρέπει να πέσει κάτω από το ποσό των 100

δραχμών που σύμφωνα με το νόμο αποτελούν το κατώτατο όριο της ονομαστικής αξίας της μετοχής .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Η απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου αποτελεί επιστροφή στους μετόχους της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους ή τμήματος αυτής της αξίας χωρίς να επέρχεται μείωση του μετοχικού κεφαλαίου .

Η απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου συνεπώς μπορεί να γίνει μόνο από τα κέρδη προηγούμενων χρήσεων . Με τον τρόπο αυτό δεν θίγεται η ακεραιότητα του μετοχικού κεφαλαίου , παρόλο που ουσιαστικά με την απόσβεση επέρχεται μείωση της συνολικής καθαρής θέσεως .

Η απόσβεση διακρίνεται σε *ολική* , όταν αποσβένεται ολόκληρο το μετοχικό κεφάλαιο , ή σε *μερική* , όταν αποσβένεται ολόκληρο το τμήμα του . Η τελευταία μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε με την απόσβεση ολόκληρης της ονομαστικής αξίας ενός αριθμού μετοχών , είτε με την απόσβεση τμήματος της ονομαστικής αξίας όλων των μετοχών .

Κατά την απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου ,σε αντικατάσταση των μετοχών που αποσβένονται χορηγούνται μετοχές επικαρπίας οι οποίες δεν έχουν ονομαστική αξία , εξακολουθούν όμως να παρέχουν στο μέτοχο όλα τα δικαιώματα που του παρείχαν οι αποσβεσθείσες μετοχές , εκτός από :

- Το δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή πρώτου μερίσματος (εξακολουθεί όμως να υφίσταται δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή του πρώτου μερίσματος πέραν του πρώτου) , και
- Το δικαίωμα συμμετοχής στη διανομή του μετοχικού κεφαλαίου σε περίπτωση λύσεως της εταιρείας , ενώ διατηρούν δικαίωμα συμμετοχής στην διανομή των αποθεματικών .

Η απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου φανερώνει οικονομική ευρωστία της εταιρείας και γι' αυτό πολλές φορές πραγματοποιείται κυρίως για λόγους γοήτρου . Εφαρμόζεται όμως και από επιχειρήσεις οι οποίες έχουν συσταθεί με περιορισμένη χρονική διάρκεια , όπως π.χ. όταν γίνεται κατά παραχώρηση εκμετάλλευση στοιχείων που ανήκουν σε τρίτους , και τα οποία , μετά την παρέλευση του συμβατικού χρόνου , η εκμεταλλεύτρια επιχείρηση υποχρεούται να τα επιστρέψει . Στην περι-

πτωση αυτή μπορεί να επιδιωχθεί απόσβεση του κεφαλαίου στον χρόνο που διαρκεί η εκμετάλλευση .

ΜΕΡΟΣ Γ '

ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ – ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ – ΛΥΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

Προσδιορισμός Καθαρών Κερδών Χρήσεως

Σύμφωνα με την νομοθεσία που ισχύει ως καθαρά κέρδη της ανώνυμης εταιρείας ορίζονται αυτά που προκύπτουν μετά από την αφαίρεση από τα πραγματοποιηθέντα ακαθάριστα κέρδη , κάθε εξόδου , κάθε ζημιάς , των κατά τον νόμο αποσβέσεων και κάθε άλλου εταιρικού βάρους .

Δηλαδή ως καθαρά κέρδη χρήσεως θα λαμβάνεται το πιο κάτω ποσό :

ΜΕΙΟΝ :	Κέρδη χρήσεως (προ φόρου εισοδήματος) Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενης χρήσεως Μη ενσωματωμένοι στο λειτουργικό κόστος φόροι Φόρος εισοδήματος
ΙΣΟΝ :	Διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενης χρήσεως Καθαρά κέρδη χρήσεως

Όπου ως μη ενσωματωμένοι φόροι στο λειτουργικό κόστος εννοούνται τα ποσά των φόρων τα οποία αν και επιβαρύνουν την επιχείρηση δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση προκειμένου να υπολογιστεί η υποχρέωση της επιχείρησης από Φόρο Εισοδήματος Νομικών Προσώπων και των οποίων τα αντίστοιχα έσοδα δεν έχουν καταλογιστεί σε λογαριασμούς της ομάδας 7 ή 8 . Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων το οποίο επιτρέπεται να συμψηφίζεται με κέρδη της χρήσεως της οποίας έκλεισε είναι αυτό που μας οδηγεί στον Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων , ποσού ζημιάς χρήσεως εις νέον ίσου με το ποσό του Φόρου Εισοδήματος Νομικών Προσώπων της χρήσεως που έκλεισε .

Κράτηση για τακτικό αποθεματικό

Από τα καθαρά κέρδη της χρήσεως αφαιρείται τουλάχιστο το 5% αυτών για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Το αποθεματικό αυτό χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την εξάλειψη των ζημιών του ισολογισμού πριν από οποιαδήποτε διανομή μερίσματος.

Η υποχρέωση αυτή για σχηματισμό αποθεματικού παύει να υπάρχει όταν αυτό φτάσει το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου.

Διανομή του Πρώτου μερίσματος

Μετά την κράτηση για τακτικό αποθεματικό, διανέμεται ως πρώτο μέρισμα το μεγαλύτερο ποσό που προκύπτει μεταξύ του 6% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και του 35% των καθαρών κερδών της χρήσεως που απομένουν μετά την κράτηση για τακτικό αποθεματικό.

Τα πιο πάνω δεν εφαρμόζονται με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων που θα παρθεί με πλειοψηφία 80% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Διάθεση Λοιπών Κερδών

Τα υπόλοιπα κέρδη διατίθενται κατά τους ορισμούς του καταστατικού, δηλαδή, για αμοιβές και ποσοστά του Διοικητικού Συμβουλίου, δεύτερο μέρισμα, ειδικά αποθεματικά, διανομή κερδών στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό, κ.λ.π.

Περιορισμοί στη Διανομή Κερδών στους Μετόχους

Προκειμένου να αποφευχθεί η διανομή του κεφαλαίου της εταιρίας στους μετόχους με την μορφή μερίσματος, η νομοθεσία προσδιόρισε μια σειρά από περιπτώσεις στις οποίες απαγορεύεται ρητά η διανομή κερδών στους μετόχους. Αυτοί οι περιορισμοί είναι οι εξής:

- Καμία διανομή κερδών στους μετόχους δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, εάν η ημερομηνία του τελευταίου ισολογισμού, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας είναι ή θα γίνει κατά τη διανομή αυτή, κατώτερο από το καταβλημένο μετοχικό προσαυξημένο με τα αποθεματικά των οποίων η διανομή απαγορεύεται από το καταστατικό ή το νόμο.
- Το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από τη γενική συνέλευση η διανομή τους, και μειωμένο κατά το ποσό των ζημιών προη-

γυμένων χρήσεων και τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών σύμφωνα με το νόμο ή το καταστατικό .

• Μέχρι την πλήρη απόσβεση όλων των εξόδων πρώτης εγκαταστάσεως πολυετούς αποσβέσεως απαγορεύεται οποιαδήποτε διανομή κερδών , εκτός αν το αναπόσβεστο υπόλοιπο των εξόδων είναι μικρότερο από το άθροισμα των προαιρετικών αποθεματικών και του υπολοίπου των κερδών εις νέο .

Συνοψίζοντας , η γενική μορφή του Πίνακα Διαθέσεως Αποτελεσμάτων όπως αυτή ορίζεται από την Νομοθεσία είναι η εξής :

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

88 .00 ή 88.01	Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως	XXXX
88 .02 έως 88.04	(+) ή (-) Υπόλοιπο αποτελεσμάτων προηγούμενων χρ.	XXXX
88 .06	(+) ή (-) Διαφορές φορολ. ελέγχου προηγ. χρήσεων	XXXX
88 .07	(+) Αποθεματικά προς Διάθεση	XXXX
	Σύνολο	XXXX

88 .08	ΜΕΙΟΝ : 1. Φόρος εισοδήματος	XXXX
88 .09	2. Λοιπ. μη ενσ .στο λειτ.κόστ. φόροι	XXXX
88 .99 ή 88.98	Κέρδη προς διάθεση ή ζημίες εις νέο	XXXX

Η διάθεση κερδών γίνεται ως εξής :

41.02	1 . Τακτικό Αποθεματικό	XXXX
53.01	2 . Πρώτο μέρος	XXXX
53.01	3 . Πρόσθετο μέρος	XXXX
41.03	4 . Αποθεματικά καταστατικού (αναφέρονται οι σχετικές διατάξεις)	XXXX
41.04 και 41.05	5 . Ειδικά και έκτακτα αποθεματικά (αναφέρεται ο σκοπός)	XXXX
41.08	6 . Αφορολόγητα αποθεματικά (αναφέρονται οι σχετικές διατάξεις)	XXXX
53.08	7 . Αμοιβές και ποσοστά μελών Διοικητικού συμβουλίου)	XXXX
42.00	8 . Υπόλοιπο κερδών εις νέο	XXXX

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Πριν από τη ισχύ του Ν. 2065/1992 η φορολογία εισοδήματος της Α.Ε. στηρίζονταν στην διάκριση των κερδών σε διανεμόμενα (μερίσματα, εκτός μισθού αμοιβές Δ.Σ. κ.λ.π.) και μη διανεμόμενα (αποθεματικά, κέρδη εις νέο) .

Στα πλαίσια της διακρίσεως αυτής , το Νομικό πρόσωπο της Α.Ε. φορολογούνταν μόνο για τα μη διανεμόμενα κέρδη . Αντίθετα για τα διανεμόμενα κέρδη ο φόρος εισοδήματος επιβάρυνε τα πρόσωπα – δικαιούχους τους και η Α.Ε. ήταν υποχρεωμένη για την παρακράτηση του σχετικού φόρου και την απόδοσή του στο Δημόσιο .

Ο Νόμος 2065/1992 μετέβαλλε αυτό το καθεστώς , το οποίο έπαψε να ισχύει για τα κέρδη των ισολογισμών που έκλεισαν μετά την 30/6/1992 . Έτσι , αντικείμενο του φόρου των ημεδαπών Α.Ε. είναι το συνολικό καθαρό τους εισόδημα ή κέρδος που φορολογείται με την εφαρμογή πάγιου συντελεστή που σήμερα (1999) είναι 35% . Τα κέρδη που διαθέτονται λαμβάνονται από το υπόλοιπο που απομένει αν από τα κέρδη του ισολογισμού αφαιρεθεί ο φόρος εισοδήματος .

Με τον τρόπο αυτό φορολογίας , εκείνοι οι οποίοι λαμβάνουν τα διανεμόμενα κέρδη (π.χ. μέτοχοι , μέλη του Δ.Σ. κ.λ.π.) θεωρείται ότι εξάντλησαν την φορολογική τους υποχρέωση ως προς τα εισοδήματα αυτά .

Διευκρινίζεται ότι οι δαπάνες οι οποίες δεν θεωρούνται λογιστικές διαφορές , συνεπώς εκπίπτονται από τα μικτά έσοδα για να διαμορφωθεί το κέρδος είναι οι ακόλουθες :

- 1 . Όλες οι δαπάνες που είναι απαραίτητες για την απόκτηση του μικτού εισοδήματος . Οι δαπάνες αυτές προσδιορίζονται από άρθρο 35 του Ν. 3323/ 1955 .
- 2 . Τα ποσά που καταβάλλει η ημεδαπή Α.Ε. για την εξαγορά των ιδρυτικών της τίτλων .
- 3 . Οι τόκοι που καταβάλλονται στους κατόχους ιδρυτικών τίτλων με την προϋπόθεση ότι οι τόκοι αυτοί θα βαρύνουν την Α.Ε. και δεν προέρχονται από κέρδη .
- 4 . Οι τόκοι που καταβάλλονται στους κατόχους των προνομιούχων μετοχών , εφόσον οι τόκοι αυτοί δεν προέρχονται από τα κέρδη .
- 5 . Οι αμοιβές και αποζημιώσεις που καταβάλλονται κατά τη διάρκεια της χρήσεως στα μέλη του Δ.Σ. της Α.Ε. για τις υπηρεσίες

που προσφέρουν αυτοί λόγω της ιδιότητάς τους και της συμμετοχής τους στις συνεδριάσεις του Δ.Σ.

Στις περιπτώσεις 3 , 4 και 5 είναι υποχρεωμένη να παρακρατήσει από τους καταβαλλόμενους τόκους και αμοιβές , και να αποδώσει στο Δημόσιο για λογαριασμό των δικαιούχων , φόρο με συντελεστή 35% . Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για το εισόδημα αυτό .

Στα έσοδα της Α.Ε. είναι δυνατό να περιέχονται και εισοδήματα τα οποία είτε έχουν φορολογηθεί (π.χ. μερίσματα που εισέπραξε η Α.Ε. από άλλες Α.Ε.) είτε φορολογήθηκαν με ειδικό τρόπο και εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ως προς αυτά (π.χ. τόκοι τραπεζικών καταθέσεων) ή απαλλάσσονται της φορολογίας (π.χ. τόκοι ομολόγων του Δημοσίου) . Από αυτά :

- τα μερίσματα καθώς και τα εισοδήματα από συμμετοχή σε άλλες εταιρείες των οποίων τα κέρδη έχουν φορολογηθεί αφαιρούνται από τα συνολικά καθαρά κέρδη ώστε να αποφευχθεί η διπλή φορολογία .
- τα φορολογούμενα με ειδικό τρόπο και εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης και τα απαλλασσόμενα αφαιρούνται από τα συνολικά καθαρά κέρδη , εφόσον παράλληλα πραγματοποιείται διανομή κερδών, στα φορολογητέα κέρδη προστίθεται και το μέρος των παραπάνω εσόδων ή κερδών που αναλογεί στα διανεμόμενα κέρδη έπειτα από αναγωγή του ποσού αυτού σε μικό με την προσθήκη του φόρου που του αναλογεί .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ : ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Έννοια των αποθεματικών

Για την έννοια των αποθεματικών δεν υπάρχει ομοφωνία μεταξύ των αναλυτών .Κατά την επικρατέστερη άποψη , τα αποθεματικά κεφάλαια αποτελούν προσαυξήσεις της καθαρής θέσεως οι οποίες προέρχονται από καθαρά κέρδη τα οποία δεν διανέμονται . Έτσι τα αποθεματικά αποτελούν προϊόν της διαδικασίας αυτοχρηματοδότησεως των επιχειρήσεων .

Στην αντίληψη αυτή μπορεί να αντιπαρατεθεί μια άλλη , πολύ ευρύτερη , η οποία θεωρεί αποθεματικά όλα τα στοιχεία της καθαρής θέσεως εκτός από το μετοχικό κεφάλαιο .

Η διαφορά ανάμεσα στις δύο απόψεις έγκειται στο ότι κατά την πρώτη δεν θεωρούνται αποθεματικά :

1 . η διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο , η οποία επειδή προέρχεται από εισφορές των μετόχων λογίζεται ως ένα ιδιότυπο προσαύξημα του μετοχικού κεφαλαίου , και

2 . η πιστωτική διαφορά η οποία προκύπτει από την αναπροσαρμογή της αξίας του ισολογισμού , συνήθως των παγίων , η οποία θεωρείται ως τιμαριθμική διόρθωση του κεφαλαίου .

Παραμένοντας στην πρώτη άποψη , μπορούμε να πούμε ότι τα βασικά χαρακτηριστικά των αποθεματικών κεφαλαίων είναι τα ακόλουθα:

- Δημιουργούνται έπειτα από τον προσδιορισμό των καθαρών κερδών και ο σχηματισμός τους δεν επηρεάζει τα κέρδη ενώ αντιθέτως επηρεάζεται από αυτά .

- Αποτελούν προσαύξημα της καθαρής θέσεως και δεν συνδέονται με συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού .

- Αυξάνουν την εσωτερική και ενδεχομένως την αγοραία αξία των μετοχών και συντελούν στην βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας της εταιρείας .

- Συνήθως υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος , εκτός από ειδικές περιπτώσεις στις οποίες με νομοθετική ρύθμιση προβλέπεται απαλλαγή για λόγους γενικότερης πολιτικής ως προς την οικονομική ανάπτυξη της χώρας .

Τα χαρακτηριστικά αυτά οριοθετούν σαφώς και τις διαφορές των αποθεματικών από τις αποσβέσεις , οι οποίες :

- Υπολογίζονται πριν από την διαμόρφωση των κερδών τη οποία επηρεάζουν ανεξάρτητα από το εάν υπάρχουν ή όχι κέρδη .
- Δεν αποτελούν προσαύξηση της καθαρής θέσεως αλλά μείωση της αξίας συγκεκριμένων ενεργητικών στοιχείων .
- Δεν έχουν επίπτωση στην αξία της μετοχής .
- Εφόσον υπολογίζονται μέσα στα πλαίσια των νομοθετικών ρυθμίσεων θεωρούνται δαπάνη της χρήσεως και δεν φορολογούνται .

Διακρίσεις αποθεματικών

Τα αποθεματικά διακρίνονται σε κατηγορίες με βάση ορισμένα κριτήρια . Έτσι :

Α. Ανάλογα με τη γενεσιουργό αιτία τα αποθεματικά διακρίνονται σε :

- Υποχρεωτικά για την Α.Ε.
- Προαιρετικά
- Έμμεσα ή αυτόματα

Ειδικότερα :

- Υποχρεωτικά είναι τα αποθεματικά τα οποία σχηματίζονται έπειτα από κάποια νομοθετική διάταξη του καταστατικού ή από κάποια συμβατική υποχρέωση της Α.Ε. Κλασσική περίπτωση υποχρέωσης από νομοθετική διάταξη είναι η δημιουργία τακτικού αποθεματικού . Το αποθεματικό αυτό , που προορίζεται αποκλειστικά για τη κάλυψη μελλοντικών ζημιών, μπορεί να δημιουργείται , είτε κατά το ρυθμό που ορίζει ο νόμος , είτε κατά ταχύτερο ρυθμό , εφόσον κάτι τέτοιο προβλέπεται από το καταστατικό. Το καταστατικό επίσης μπορεί να προβλέπει και το σχηματισμό και άλλων αποθεματικών , πέρα από το τακτικό , οπότε και αυτά είναι υποχρεωτικά για την Α.Ε. εφόσον ισχύει η σχετική καταστατική διάταξη . από συμβατική υποχρέωση προκύπτουν αποθεματικά που δημιουργούνται για απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου , εξαγορά ιδρυτικών τίτλων , απόσβεση ομολογιακού δανείου .
- Προαιρετικά είναι τα αποθεματικά που δημιουργούνται με απόφαση της Γ.Σ. των μετόχων , για λόγους προνοίας . Τα αποθεματικά αυτά μπορεί να είναι :
 - Ειδικά , προοριζόμενα για συγκεκριμένο σκοπό (π.χ. απόσβεση χρέους , αντιμετώπιση δαπανών σημαντικού ύψους

που θα αναληφθούν στο μέλλον στα πλαίσια ενός σχεδιαζόμενου σκοπού) .

- Έκτακτα και χωρίς ειδικό προορισμό . Ο προορισμός αυτών των έκτακτων αποθεματικών μπορεί να προορίζεται σε μεταγενέστερο χρόνο από τη Γ.Σ. , όταν προκύπτει ανάγκη χρησιμοποίησής τους .

iii . Έμμεσα ή αυτόματα αποθεματικά είναι συνήθως τα :

- Λανθάνοντα αποθεματικά , των οποίων το ύψος δεν προκύπτει από τους ισολογισμούς της Α.Ε. , είναι όμως δυνατό να διαγνωσθεί η ύπαρξή τους . Κλασική περίπτωση αποθεματικών αυτής της μορφής είναι όταν ο νόμος προβλέπει απόσβεση στοιχείων του παγίου ενεργητικού με ρυθμό ταχύτερο από τη φθορά και την οικονομική απαξίωση των στοιχείων , οπότε η επιχείρηση εμφανίζει το αντίστοιχο στοιχείο αποσβεσμένο κατά την αξία του ενώ αυτό εξακολουθεί να βρίσκεται σε παραγωγική χρήση . Στην προκειμένη περίπτωση είναι φανερό ότι το στοιχείο έχει κάποια αξία , αφού υφίσταται και λειτουργεί , αλλά δεν εμφανίζεται η αξία αυτή λογιστικώς .
- Αφανή αποθεματικά είναι εκείνα των οποίων όχι μόνο το ύψος αλλά ούτε και η ύπαρξη αποκαλύπτονται στον ισολογισμό . Για τα αφανή αποθεματικά δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένδειξη στις λογιστικές απεικονίσεις . Υπάρχουν δηλαδή ως αξία η οποία δεν εκφράζεται λογιστικώς . Τέτοια αποθεματικά δημιουργούνται όταν π.χ. τα αποθέματα υποεκτιμώνται κατά την απογραφή ή όταν γίνονται προβλέψεις για ενδεχομένους κινδύνους οι οποίες υπερβαίνουν το ύψος της πιθανής ζημίας η οποία θα προκύψει από την επέλευση των κινδύνων .

B . Ανάλογα με τον προορισμό τους τα αποθεματικά διακρίνονται σε :

- Γενικού προορισμού αποθεματικά είναι κυρίως τα έκτακτα αποθεματικά τα οποία σχηματίζονται χωρίς ειδικό προορισμό είτε σε εφαρμογή σχετικής διατάξεως του καταστατικού είτε προαιρετικά από τη γενική συνέλευση των μετόχων . Στην κατηγορία αυτή θα πρέπει να περιληφθεί και το υποχρεωτικά σχηματιζόμενο αποθεματικό από αναγκαστική μείωση του μετοχικού κεφαλαίου . Τα αποθεματικά γενικού

προορισμού μπορούν να χρησιμοποιηθούν για οποιαδήποτε σκοπό κρίνει σκόπιμη την χρησιμοποίησή τους η γενική συνέλευση , μπορούν ακόμα να κεφαλαιοποιηθούν επαυξάνοντας το μετοχικό κεφάλαιο, ή να διανεμηθούν στους μετόχους .

- Ειδικού προορισμού είναι τα αποθεματικά που δημιουργήθηκαν για κάποιο συγκεκριμένο σκοπό είτε έπειτα από νομοθετική επιταγή , είτε από διάταξη του καταστατικού, είτε από απόφαση της Γ.Σ. Αυτά τα αποθεματικά δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άλλο σκοπό από εκείνον για τον οποίο δημιουργήθηκαν . Μεταβολή σκοπού είναι δυνατή μόνο :
 - με τροποποίηση της νομοθεσίας εφόσον ο σχηματισμός τους έγινε με νομοθετική διάταξη ,
 - με τροποποίηση του καταστατικού , εφόσον η δημιουργία τους προβλέπεται από το καταστατικό ,
 - με νεότερη απόφαση της γενικής συνέλευσης , όταν ο σχηματισμός τους έγινε με απόφασή της .

Τα αποθεματικά ειδικού προορισμού , εφόσον εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται ως τέτοια , δεν μπορούν να διανεμηθούν στους μετόχους ούτε να κεφαλαιοποιηθούν εκτός και αν αυτό είναι ο προορισμός τους .

Αποθεματικά αυτού του είδους είναι :

- Το τακτικό αποθεματικό που δημιουργείται για προστασία των πιστωτών της Α.Ε. και προορίζεται αποκλειστικά για την απόσβεση ζημιών της εταιρείας . Υποστηρίζεται όμως και η άποψη ότι όταν η Α.Ε. σχηματίσει αποθεματικό μεγαλύτερο από το όριο που ορίζει ο νόμος (1/3 του μετοχικού κεφαλαίου) , ή το καταστατικό , το επιπλέον ποσό μπορεί να αποχαρακτηρισθεί με απόφαση της γενικής συνέλευσης
- Τα κάθε φύσεως αποθεματικά που σχηματίζονται για να χρησιμοποιηθούν κατά την επέλευση συγκεκριμένων γεγονότων , όπως π.χ. για την απόσβεση κεφαλαίου για την εξαγορά ιδρυτικών τίτλων , απόσβεση ομολογιακού δανείου κ.λ.π.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17

ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ Α.Ε.

Αιτίες λύσεως της Α.Ε.

Οι αιτίες λύσεως της Α.Ε. καθορίζονται από τον κωδικοποιημένο νόμο 2190 και είναι οι ακόλουθες :

- Η Α.Ε. λύεται για οποιοδήποτε λόγο έπειτα από απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων, η οποία λαμβάνεται με αυξημένη καταστατική απαρτία και πλειοψηφία .
- Λόγω προελεύσεως του χρόνου για τον οποίο συστάθηκε η εταιρεία ή για οποιαδήποτε άλλη αιτία που αναφέρεται στο καταστατικό της .
- Λόγω κηρύξεως της Α.Ε. σε κατάσταση πτωχεύσεως .
- Τέλος αιτία λύσεως της Α.Ε. αποτελεί και η ανάκληση της Υπουργικής Αποφάσεως συστάσεώς της . Η σχετική απόφαση ανακαλείται :
 - 1) Αν κατά την σύσταση της Α.Ε. δεν καταβλήθηκε όλο το τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου που από το καταστατικό ορίζεται ως καταβλητέο .
 - 2) Αν η Α.Ε. δεν απομάκρυνε από την διοίκηση ή την διεύθυνσή της , μέλος του Δ.Σ. ή διευθυντή ή εντεταλμένο με διοικητικά καθήκοντα στέλεχός της το οποίο έχει καταδικασθεί σε φυλάκιση για πράξη σχετική με την από αυτό διαχείριση των εταιρικών συμφερόντων .
 - 3) Αν το σύνολο των ιδιοκεφαλαίων της Α.Ε. , όπως προσδιορίζεται στον ισολογισμό γίνει μικρότερο από το 1/10 του Μ.Κ.
 - 4) Αν Α.Ε. που υφίσταται από παλιά με μετοχικό κεφάλαιο μικρότερο από αυτό που ορίζει ο νόμος , δεν αύξησε το Μ.Κ. μέσα στην προθεσμία των δεκαπέντε ημερών που είχε οριστεί ώστε να καλύψει το ελάχιστο όριο .
 - 5) Η άδεια συστάσεως της Α.Ε. μπορεί να ανακαλείται αν η εταιρεία παράλειψε να υποβάλλει στο Υπουργείο Εμπορίου τους ισολογισμούς της τριών τουλάχιστον ετών .
- Τέλος υπάρχει και η περίπτωση , η οποία όμως δεν οδηγεί αποκλειστικά σε λύση της Α.Ε. , κατά την οποία το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της , όπως προσδιορίζονται στον ισολογισμό , γίνει

κατώτερο από το $\frac{1}{2}$ του Μ.Κ. της . Στην περίπτωση αυτή το Δ.Σ. υποχρεούται να συγκαλέσει Γ.Σ. , μέσα σε έξι μήνες από την λήξη της χρήσεως κατά την οποία προέκυψε αυτή η κατάσταση , για να αποφασισθεί είτε η λήξη της Α.Ε. είτε η υιοθέτηση άλλου μέτρου (π.χ. συνδυασμένη μείωση και αύξηση του Μ.Κ.) .

Αφού λυθεί η Α.Ε. για οποιδήποτε λόγο εκτός της πτωχεύσεως , η εταιρεία τίθεται υπό εκκαθάριση η οποία αποτελεί το τελικό στάδιο ζωής της Α.Ε. και αποσκοπεί στην ρευστοποίηση του ενεργητικού , την εξόφληση των υποχρεώσεων προς τρίτους και την επιστροφή του εναπομείναντος μέρους του εναπομείναντος μέρους της περιουσίας στους μετόχους .

Για την διενέργεια της εκκαθαρίσεως η Γ.Σ. ορίζει εκκαθαριστές οι οποίοι μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους υποχρεούνται να διενεργήσουν την απογραφή της εταιρικής περιουσίας και να συντάξουν ισολογισμό .

Στη διάρκεια της εκκαθαρίσεως η Γ.Σ. των μετόχων διατηρεί όλα τα δικαιώματά της και εγκρίνει τους λογαριασμούς της εκκαθαρίσεως , καθώς και την απογραφή και τον ισολογισμό που επίσης υποχρεούνται να συντάξουν οι εκκαθαριστές κατά την λήξη της εκκαθαρίσεως .

Αν η εκκαθάριση διαρκέσει επί έτη , οι εκκαθαριστές λογοδοτούν στην Γ.Σ. στην οποία υποβάλλουν τα αποτελέσματα της εκκαθαρίσεως και έκθεση για τα αίτια που δεν επέτρεψαν την περάτωσή της . Παρόλο που ο νόμος δεν το αναφέρει ρητά συνάγεται ότι οι εκκαθαριστές πρέπει να συντάσσουν και να υποβάλλουν στη Γ.Σ. ετήσιο ισολογισμό . Σε όλη τη διάρκεια της εκκαθαρίσεως , στην επωνυμία της εταιρείας προστίθενται οι λέξεις «υπό εκκαθάριση» .

Διαδικασίες της εκκαθαρίσεως

Τα διάφορα στάδια που ακολουθεί η εκκαθάριση είναι τα ακόλουθα :

- Σύνταξη ισολογισμού και συμφωνία λογαριασμών για την εξασφάλιση της ορθότητας των εγγραφών κ.λ.π.
- Σύνταξη πραγματικής απογραφής και αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων . Η αποτίμηση είναι σκόπιμο να γίνεται με τις τιμές ρευστοποιήσεως των στοιχείων και όχι με τους κανόνες του ιστορικού κόστους και την εφαρμογή της αρχής της συντηρητικότητας.
- Λογιστικές μεταφορές με σκοπό να εμφανισθεί στους λογαριασμούς η λογιστική αξία των στοιχείων της περιουσίας . Για το σκοπό αυτό μεταφέρονται οι αντίθετοι λογαριασμοί (π.χ. οι λογαριασμοί αποσβεσμένων στοιχείων) ή οι συμπληρωματικοί στους κύριους λογαριασμούς αξίας .

- Παραβολή των δεδομένων της απογραφής με τα λογιστικά υπόλοιπα των αντιστοίχων λογαριασμών και προσαρμογή των τελευταίων στα δεδομένα της πρώτης , με την προϋπόθεση βέβαια ότι οι αξίες απογραφής έχουν προσδιοριστεί με βάση τις τιμές ρευστοποιήσεως . Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ της απογραφής και υπολοίπων των λογαριασμών , διαμορφώνεται ο λογαριασμός «Διαφορές εκκαθαρίσεως» ή «Διαφορές αποτιμήςσεως για εκκαθάριση» . Ο λογαριασμός αυτός θα μεταφερθεί , σε μεταγενέστερο στάδιο στο λογαριασμό «Αποτελέσματα εκκαθαρίσεως» .
- Μετά τις πρώτες πιο πάνω διαδικασίες ακολουθούν οι λογιστικές καταχωρίσεις των πράξεων , που εξυπηρετούν την εκκαθάριση της εταιρείας . Οι τυχόν διαφορές που προκύπτουν μεταξύ των υπολοίπων των λογαριασμών και της πραγματοποιούμενης αξίας ρευστοποιήσεως αποτελούν αποτέλεσμα λόγω της εκκαθαρίσεως , που καταχωρείται σε λογαριασμό με τίτλο «Αποτελέσματα εκκαθαρίσεως» .
- Τα κάθε φύσεως έξοδα εκκαθαρίσεως , καθώς και οι αμοιβές εκκαθαριστών , χρεώνονται αρχικά στο λογαριασμό «έξοδα εκκαθαρίσεως» , ο οποίος μπορεί να αναλύεται κατ' είδους εξόδου , και μεταφέρονται σε μεταγενέστερο στάδιο , στο λογαριασμό «Αποτελέσματα εκκαθαρίσεως» .
- Αν υπάρχουν στον αρχικό ισολογισμό λογαριασμοί αδιανέμητων κερδών ή ζημιών εις νέο , δεν είναι σωστό να μεταφερθούν στον λογαριασμό αποτελέσματα εκκαθαρίσεως επειδή αντιπροσωπεύουν αποτέλεσμα που οφείλεται στην παρελθούσα κανονική εκμετάλλευση της Α.Ε. και όχι στην εκκαθάριση . Παρόλο που στην πράξη συχνά γίνεται αυτή η μεταφορά , αυτοί οι λογαριασμοί θα πρέπει να παραμείνουν ανοικτοί μέχρι το τέλος της εκκαθαρίσεως θεωρούμενοι συστατικό στοιχείο κατά την έναρξη της εκκαθαρίσεως ιδίων κεφαλαίων της Α.Ε.
- Μετά τις τελευταίες αυτές λογιστικές τακτοποιήσεις και εφόσον έχει ολοκληρωθεί η ρευστοποίηση των στοιχείων του ενεργητικού και η απόσβεση με εξόφληση ή συμψηφισμό , των κάθε φύσεως υποχρεώσεων προς τρίτους διαμορφώνεται οριστικά ο λογαριασμός «Αποτελέσματα Εκκαθαρίσεως» στον οποίο μεταφέρονται και τα υπόλοιπα των λογαριασμών «Διαφορές αποτιμήςσεως για εκκαθάριση» και «Έξοδα εκκαθαρίσεως» στα οποία περιλαμβάνεται και η αμοιβή των εκκαθαριστών . Παραμένουν συνήθως ανοικτοί οι ακόλουθοι λογαριασμοί :
 - Μετοχικό Κεφάλαιο

- Λογαριασμοί διαφορών υπέρ το άρτιο , αποθεματικών , κερδών ή ζημιών εις νέο και γενικά οι όλοι λογαριασμοί που εκφράζουν τα πριν από την εκκαθάριση ίδια κεφάλαια .
- Ο λογαριασμός «Αποτελέσματα εκκαθαρίσεως» με χρεωστικό ή πιστωτικό υπόλοιπο , ανάλογα με την φύση του αποτελέσματος .
- Λογαριασμοί ρευστών διαθεσίμων (ταμείο Τράπεζες κ.λ.π.) .

Εκτός από τους λογαριασμούς των διαθεσίμων , το αλγεβρικό άθροισμα όλων των άλλων συγκροτεί την τελική καθαρή θέση της εκκαθαρίσεως . Αυτή η τελική καθαρή θέση εμφανίζεται σε ένα λογαριασμό στον οποίο μεταφέρονται τα υπόλοιπα όλων των άλλων , εκτός από τα διαθέσιμα , οπότε ο ισολογισμός θα περιέχει :

- Στο ενεργητικό τους λογαριασμούς των διαθεσίμων ,
- Στο παθητικό το λογαριασμό «Τελική καθαρή θέση εκκαθαρίσεως»

Αυτός ο τελευταίος λογαριασμός αντιπροσωπεύει τα δικαιώματα των μετόχων επί του τελικού προϊόντος της εκκαθαρίσεως το οποίο εκφράζεται με τα χρηματικά διαθέσιμα .

Η διανομή των διαθεσίμων στους μετόχους εξαρτάται από το συνολικό ύψος της τελικής καθαρής θέσεως της εκκαθαρίσεως και από τη σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου (κοινού , προνομιούχου αποσβεσμένου) .

Αν υπάρχουν προνομιούχοι μέτοχοι των οποίων το προνόμιο συνίσταται στην κατά προτεραιότητα απόδοση της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους κατά την λύση της εταιρείας , θα λάβουν την αξία αυτή . Σε περίπτωση που η τελική καθαρή θέση της εκκαθαρίσεως δεν επαρκεί για να καλύψει την αξία αυτή , θα μερισθεί στις προνομιούχες μετοχές , ενώ οι υπόλοιπες κατηγορίες δεν θα λάβουν τίποτε .

Αν μετά την απόδοση της πλήρους ονομαστικής αξίας στους προνομιούχους μετόχους απομείνει υπόλοιπο προς διανομή , θα λάβουν την ονομαστική αξία των μετοχών τους οι κοινοί μέτοχοι . Σε περίπτωση που το ποσό δεν επαρκεί θα μεριστεί στις κοινές μετοχές ενώ οι υπόλοιπες κατηγορίες δικαιούχων δεν θα λάβουν τίποτε .

Αν μετά την πλήρη απόδοση της ονομαστικής αξίας και στους κοινούς μετόχους απομείνει υπόλοιπο για διανομή , σε αυτήν δικαιούνται να μετάσχουν οι μέτοχοι , κοινοί και προνομιούχοι και οι κάτοχοι μετοχών επικαρπίας .

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Τελειώνοντας την παρούσα εργασία , αισθάνομαι ιδιαίτερη υποχρέωση να ευχαριστήσω :

- Τον κ . Μηλιώνη Άρη , Καθηγητή Εφαρμογών του Τμήματος Λογιστικής , και εισηγητή της παρούσας πτυχιακής εργασίας , για την συμβουλή του σε θέματα βιβλιογραφίας , τις προσωπικές του συμβουλές στην παρούσα εργασία και προπάντων τις διορθώσεις του σε όποιες τυχόν παραλείψεις και λάθη μου .
- Την κ . Σαπρίκη Βασιλική , Καθηγήτρια Εφαρμογών του Τμήματος Λογιστικής , για τη συνδρομή της στην παρούσα εργασία σε θέματα Φορολογικής Νομοθεσίας .
- Την κ . Ρουπάκη Θεοδώρα , Προϊσταμένη του Τμήματος Λογιστικής , για τις συμβουλές της σε θέματα Λογιστικής , καθόλη την διαδρομή μου από το Τμήμα όλα αυτά τα χρόνια .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) « Κώδικας Φορολογικών Βιβλίων και Στοιχείων » , Δ. Σταματόπουλος.
- 2) « Ερμηνεία Φορολογίας Εισοδήματος » , Χ. Τότση .
- 3) « Φορολογική Λογιστική – Φοροδιαφυγή » , Ε. Παπαδόπουλος .
- 4) « Ο Ισολογισμός των Ανωνύμων Εταιρειών και ΕΠΕ » , Ν. Χρ. Τότση .
- 5) « Περιοδικό Λογιστής » , Οικονομική Επιθεώρηση .
- 6) « Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος » , ΠΟΕ – ΔΟΥ 1998 .
- 7) « Φορολογικά και Λογιστικά θέματα Α.Ε. και Ε.Π.Ε. » , Δ. Χεβάς .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
Α.Ε. (Διάρθρωση της παρούσας εργασίας)	2
ΜΕΡΟΣ Α: ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΜΟΡΦΗ Α.Ε.	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : ΤΑ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΗΣ Α.Ε.	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ Α.Ε.	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 : ΙΔΡΥΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΜΕΤΟΧΕΣ	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 : ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ Α.Ε. - ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΤΗΣΙΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 : Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ	30
ΜΕΡΟΣ Β : ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 : ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11 : ΤΡΟΠΟΙ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 : ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13 : ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	45
ΜΕΡΟΣ Γ : ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ - ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ - ΛΥΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	47
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14 : ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	47
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15 : Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ Α.Ε.	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16 : ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17 : ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΤΗΣ Α.Ε.	56
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	60
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	61
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	62